

Broj: 03/10-50-18-142-6/19
Sarajevo, 05.03.2019.

Istraživanje broj: 294
Vrsta istraživanja: KOMP

**IZDAVANJE ODOBRENJA AUTOŠKOLAMA
ZA OSPOBLJAVANJE KANDIDATA ZA VOZAČE
U BOSNI I HERCEGOVINI, HRVATSKOJ I SRBIJI**

Pripremila:
Nihada Jeleč

Deskriptor: sigurnost saobraćaja na putevima

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

Sadržaj

I.	Uvod	9
II.	Bosna i Hercegovina	9
II.a	Propisi na nivou države Bosne i Hercegovine	9
II.b	Registracija autoškole u Kantonu Sarajevo	15
II.c	Takse za osnivanje autoškole u Tuzlanskom kantonu	18
II.d	Verifikacija autoškole u Hercegovačko-neretvanskom kantonu	19
II.e	Izdavanje odobrenja u Republici Srpskoj	19
II.f	Izdavanje odobrenja u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine	21
III.	Izdavanje odobrenja za osposobljavanje kandidata za vozače u Hrvatskoj.....	21
IV.	Izdavanje dozvole za osposobljavanje kandidata za vozače u Srbiji	30
V.	Izvori informacija.....	42

Sažetak

Najvažnije informacije o propisima, taksama i naknadama, kao i uvjetima koje autoškole moraju ispunjavati da bi dobile odobrenje za osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila „B” kategorije nalaze se u sljedeće dvije tabele.

Tabela 1. Informacije o izdavanju odobrenja za osposobljavanje kandidata za vozače

	Bosna i Hercegovina (podaci za 5 administrativnih jedinica)	Hrvatska	Srbija
Koji propis regulira izdavanje odobrenja za obrazovanje kandidata za vozače koje provode autoškole?	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH - Pravilnik o osposobljavanju za vozača motornih vozila - podzakonski akti kantonalnih/entitetskih organa i organa Brčko Distrikta BiH o registraciji autoškola - kantonalni/entitetski zakoni o administrativnim taksama te isti zakon Brčko Distrikta BiH 	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o sigurnosti prometa na cestama - Pravilnik o minimalnim standardima za rad autoškola - Pravilnik o osposobljavanju kandidata za vozače - Odluka o visini naknade za utvrđivanje uvjeta za početak rada autoškole - Uredba o tarifi upravnih pristojbi 	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima - Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava privredno društvo - Zakon o republičkim administrativnim taksama
Koliko iznosi naknada za izdavanje odobrenja za obrazovanje kandidata za vozače (registracija autoškole) za B kategoriju?	<p>Kanton Sarajevo registracija za osposobljavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznavanje propisa i upravljanje vozilom 7.000 KM - samo poznavanje propisa 2.000 KM - samo upravljanje vozilom 5.000 KM <p>Tuzlanski kanton administrativne takse ukupno 385 KM, i to za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rješavanje zahtjeva za osnivanje autoškole 20 KM - provjeru ispunjavanja uvjeta pri osnivanju autoškole 300 KM - provjeru ispunjavanja uvjeta pri uvođenju vozila (...) u autoškolu 50 KM - izdavanje rješenja o odobravanju rada autoškole 15 KM <p>HNK verifikacija za osposobljavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznavanje propisa i upravljanje vozilom 1.000 KM - samo poznavanje propisa 300 KM - samo upravljanje vozilom 700 KM <p>Republika Srpska administrativna taksa za osposobljavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznavanje propisa i upravljanje vozilom 1.000 KM - samo poznavanje propisa 300 KM - samo upravljanje vozilom 700 KM <p>Brčko Distrikt BiH administrativne takse ukupno 10 KM:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zahtjev za izdavanje odobrenja 5 KM - izrada rješenja 5 KM 	<p>administrativna taksa 2.100 HRK (554 KM) - za izdavanje odobrenja za osposobljavanje kandidata za vozače i za upis u registar autoškola</p> <p>naknada za utvrđivanje uvjeta rada autoškole 1.600 HRK (422 KM) + PDV</p> <p><i>(PDV za stručno osposobljavanje u Hrvatskoj - 25%)</i></p> <p>Ukupno okvirno 1.081 KM (976 KM + 105 KM PDV)</p>	<p>administrativna taksa 87.720 dinara (1.447 KM) za rješenje po zahtjevu za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za izdavanje dozvole za obavljanje sposobljavanja kandidata za vozače</p>

	Bosna i Hercegovina (podaci za 5 administrativnih jedinica)	Hrvatska	Srbija
Koji državni organ je donio akt koji propisuje naknade i (ili) administrativne takse za obrazovanje kandidata za vozače koje provode autoškole?	<p>Kanton Sarajevo Vlada Kantona Sarajevo <i>Odluka o uplati sredstava za realizaciju usluga Ministarstva obrazovanja i budžetske korisnike iz nadležnosti Ministarstva obrazovanja</i></p> <p>Tuzlanski kanton Skupština Tuzlanskog kantona <i>Zakon o kantonalnim administrativnim taksama i Tarifama kantonalnih administrativnih taksi</i></p> <p>HNK ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta <i>Odluka o visini naknade za verifikaciju autoškole i izmjenu i dopunu rješenja</i></p> <p>Republika Srpska Narodna skupština RS-a <i>Zakon o administrativnim taksama</i></p> <p>Brčko Distrikt BiH Skupština BDBiH <i>Zakon o administrativnim taksama</i></p>	<p>Vlada Republike Hrvatske <i>Uredba o tarifama upravnih pristojbi</i></p> <p>Hrvatski autoklub (HAK) <i>Odluka o visini naknade za utvrđivanje uvjeta za početak rada autoškole</i></p>	<p>Narodna skupština Republike Srbije <i>Zakon o republičkim administrativnim taksama</i></p>
Ko može obavljati djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače?	autoškole (kao pravna i fizička lica) i obrazovne ustanove redovnim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače po ovlaštenju organa entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH nadležnih za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uvjete određene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona	autoškole (kao pravna ili fizička lica/obrtnici), koje za to ovlasti MUP i upiše u registar, nakon što ovlaštena stručna organizacija utvrdi da ispunjavaju uvjete i minimalne standarde utvrđene zakonom i podzakonskim aktima	samo privredno društvo ili srednja stručna škola koja se bavi obrazovanjem učenika za obrazovni profil vozač motornih vozila, kada ispuni propisane uvjete i kada za to dobije dozvolu
Da li u vezi s brojem postojećih autoškola postoje određeni opći kriteriji za otvaranje nove autoškole?	ne	<p>Da, nova autoškola može biti otvorena u mjestu ili gradu u kojem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ne postoji autoškola, uz uvjet da je na području koje gravitira toj novoj autoškoli najmanji godišnji potencijalni broj kandidata za vozače 150, - ili je postojala samo jedna autoškola koja je u međuvremenu prestala s radom, - postoji određeni broj autoškola ukoliko je u tim autoškolama broj osposobljenih kandidata za vozače tokom protekle godine veći od potrebnog broja instruktora vožnje u tim autoškolama koji su u procesu osposobljavanja, itd. 	ne

Tabela 2: Uvjeti i standardi koje mora ispuniti pravno i fizičko lice da bi dobilo odobrenje za obavljanje djelatnosti osposobljavanja kandidata za vozače (prema važećim zakonima i pravilnicima)

	Bosna i Hercegovina	Hrvatska	Srbija
Koji uvjeti moraju biti ispunjeni u pogledu prostora koji autoškola mora imati na raspolaganju za obuku, polaganje teorijskog ispita i administraciju?	<p>Za obavljanje djelatnosti osposobljavanje kandidata iz <u>poznavanja propisa</u> autoškola mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na raspolaganju prostor od najmanje 20 m², grijanje s temperaturom od 18° do 22^oC, odgovarajuću ventilaciju, osvjetljenje sa najmanje 150 luksa i sanitarni čvor u sastavu prostora, te telefonsku liniju i prostor za smještaj dokumentacije, u vlasništvu ili u zakupu na osnovu ugovora ovjerenog od strane nadležnog organa, - prilikom obavljanja teoretske nastave, potrebna površina učioničkog prostora po jednom kandidatu je najmanje 1,5 m². <p>Za obavljanje djelatnosti osposobljavanje kandidata iz <u>upravljanja motornim vozilom</u> autoškola mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na raspolaganju opremljen kancelarijski prostor površine najmanje 10 m², sa sanitarnim čvorom, koji nije dio ugostiteljskog ili stambenog prostora, s telefonskom linijom, kompjuter i prostor za smještaj dokumentacije, u vlasništvu ili u zakupu na osnovu ugovora ovjerenog od strane nadležnog organa. 	<p>Autoškola općenito mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - propisno opremljenu učionicu, - uredski prostor za prijem kandidata, u vlasništvu ili u zakupu, - sanitarni čvor. <p>Za obavljanje djelatnosti osposobljavanje kandidata iz predmeta "<u>prometni propisi i sigurnosna pravila</u>" učionica mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastiti ulaz koji ne služi kao prolaz u prijemni ured, - ukupnu površinu od najmanje 25 m² i oblik koji udovoljava didaktičko-metodičkim zahtjevima i standardima za izvođenje nastave, - visinu od najmanje 2,4 m, - minimalnu radnu površinu od najmanje 1,5 m² po kandidatu. <p>Uredski prostor je visine najmanje 2,4 m i površine najmanje 8 m².</p> <p>Sanitarni čvor mora biti uređen i prikladno opremljen za potrebe svih korisnika poslovnog prostora, koji s njim čini funkcionalnu cjelinu, i biti izgrađen tako da omogućava odvojeno korištenje (muški i ženski).</p>	<p>Autoškola mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najmanje jednu propisno opremljenu školsku učionicu za teorijsku obuku i polaganje vozačkih ispita za najmanje 10 kandidata, u vlasništvu ili u zakupu privrednog društva; - poslovni prostor za administrativne poslove u vlasništvu pravnog lica ili uzet u zakup; - učionica i poslovni prostor mogu biti zakupljeni samo za potrebe jednog pravnog lica, odnosno ogranka; - najmanje jedan toalet. <p>Učionica mora iznositi najmanje 25 m² i biti oblika koji omogućava frontalno, grupno i individualno izvođenje teorijske obuke, odnosno individualno polaganje teorijskog ispita.</p> <p>Radna površina po kandidatu mora biti najmanje 1,5 m², a za predavača mora biti najmanje 8 m². Visina učionice mora biti najmanje 2,4 m na površini od 25 m².</p> <p>Prostorija za administrativne poslove mora imati površinu od najmanje 8 m², visinu najmanje 2,1 m, odgovarajući prostor za odlaganje i čuvanje propisanih evidencija i pečata.</p>
Striktne ograničenja vezana za prostor autoškole	Kancelarijski prostor u kojem se autoškola bavi osposobljavanjem iz upravljanja motornim vozilom ne smije biti dio ugostiteljskog ili stambenog prostora.	Učionica, uredski prostor i sanitarni čvor ne smiju biti dio ugostiteljskog ili stambenog prostora, odnosno ne smiju biti neposredno povezane s ugostiteljskim objektom.	Učionica ne može biti dio ugostiteljskog prostora ni prostora u kojem se organiziraju igre na sreću, odnosno ne može biti neposredno povezana s navedenim prostorima; učionica mora biti poslovni prostor koji je kao takav evidentiran. Učionica i toalet moraju biti u sastavu istog građevinskog objekta; ako pravno lice ima više učionica, najmanje jedna učionica mora biti namijenjena za polaganje teorijskog ispita.

	Bosna i Hercegovina	Hrvatska	Srbija
Uvjeti koje autoškola mora ispunjavati u pogledu vozila za osposobljavanje kandidata za vozača motornog vozila „B“ kategorije	Autoškola mora imati: najmanje dva vozila B kategorije, u vlasništvu ili lizingu, ne starija od 12 godina i koja imaju: <ul style="list-style-type: none"> • najveću dozvoljenu masu manju od 3.500 kg, • više od tri, a manje od devet sjedišta, • više od troje vrata, • sposobnost razviti brzinu od najmanje 100 km/h, • duple komande s ugrađenim zvučnim ili svjetlosnim signalima. 	Autoškola mora imati: <ul style="list-style-type: none"> - najmanje po jedno tehnički ispravno vozilo, u vlasništvu, lizingu ili najmu, do deset godina starosti, - udvojene komande najmanje spojke i radne kočnice, bez papučice spojke najmanje radne kočnice, - uređaje na udvojenim komandama koji pri upotrebi daju zvučne signale, - uz propisane (standardne) uređaje i opremu, dodatno unutarnje i dva vanjska ogledala, koja i instruktoru vožnje omogućuju nadzor nad vozilom, - aparat za gašenje požara. 	Autoškola mora imati: <ul style="list-style-type: none"> - najmanje tri vozila, registrirana na pravno lice ili obezbijedena po osnovu lizinga, - ugrađen tahograf s protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočenja, - najmanje četiri sjedišta, najveće konstruktivne brzine od najmanje 100 km/h, - dva vanjska vozačka ogledala (s obje strane vozila), - ugrađene duple nožne komande, osim komande za ubrzavanje, - uređaj za davanje zvučnih i optičkih signala koji se mora aktivirati pri svakoj upotrebi tih komandi, - dodatno unutrašnje vozačko ogledalo i najmanje jedno dodatno spoljnje ogledalo, koja omogućavaju instruktoru vožnje, odnosno ispitivaču, osmatranje puta i saobraćaja iza vozila.
Uvjeti vezani za poligon	Autoškola koja osposobljava kandidate iz upravljanja motornim vozilom mora imati: <ul style="list-style-type: none"> - poligon u vlasništvu ili zakupu na osnovu ugovora ovjerenog od nadležnog organa ili odluke nadležnog organa da se određeni dio ceste, s manjom frekvencijom saobraćaja, koristi za obavljanje početnog dijela osposobljavanja u upravljanju vozilom. <p>Autoškola koja osposobljava kandidate samo za predmet poznavanje propisa ne mora imati poligon.</p>	Za osposobljavanje izvođenja posebnih radnji vozilom u okviru nastave iz nastavnog predmeta „upravljanje vozilom“, autoškola mora imati: <ul style="list-style-type: none"> - propisno izgrađeno i opremljeno prometno vježbalište sa savremenim kolničkim zastorom i obilježenim prometno-tehničkim elementima za kategoriju vozila za koju autoškola osposobljava kandidate. <p>Pravna ili fizička osoba (obrtnik) koja koristi prometno vježbalište mora posjedovati svu dokumentaciju kojom dokazuje pravo korištenja (vlasnički list, ugovor o zakupu ili drugu dokumentaciju) cjelokupne površine prometnog vježbališta.</p>	Pravno lice mora imati uređen poligon za praktičnu obuku koji omogućava izvođenje početne praktične obuke, u vlasništvu ili u zakupu. Poligon: <ul style="list-style-type: none"> - mora biti izgrađen s kolovoznim zastorom od asfalta, betona ili drugog materijala koji obezbjeđuje najmanje kvalitet koji imaju podloge od asfalta i betona, - ravan (bez bitnih oštećenja kolovoznog zastora) i bez nanosa materijala koji mijenjaju kvalitet podloge, - izveden i obezbijeđen na način kojim će se sprječavati posljedice grešaka kandidata pri izvođenju poligonskih radnji. Prilazni put koji povezuje javni put i poligon mora biti izgrađen od savremenog kolovoznog zastora (...), i imati saobraćajne trake čija je širina najmanje 2 m. Poligon mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sljedećih poligonskih radnji: <ol style="list-style-type: none"> 1) vožnja naprijed s promjenom stepena prenosa i unazad s promjenom saobraćajne trake; 2) parkiranje vozila podužno, vožnjom unazad; 3) parkiranje vozila pod pravim uglom, vožnjom unazad; 4) polukružno okretanje vozila s najviše tri potpuna manevra na prostoru širine dvije saobraćajne trake; 5) zaustavljanje i polazak vozilom na putu sa usponom; 6) kočenje i zaustavljanje.

	Bosna i Hercegovina	Hrvatska	Srbija
Koliko minimalno predavača i (ili) instruktora vožnje za kategoriju B autoškola mora imati?	<p>Autoškola koja osposobljava kandidate iz poznavanja propisa mora imati najmanje jednog predavača teoretske nastave iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama u stalnom radnom odnosu ili angažiranog na drugi način u skladu sa Zakonom o radu.</p> <p>Autoškola koja osposobljava kandidate iz upravljanja motornim vozilom mora imati dva ili više instruktora vožnje koji su u stalnom radnom odnosu.</p>	<p>Autoškola mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instruktora vožnje, - stručnog voditelja autoškole, - predavača nastavnog predmeta „prometni propisi i sigurnosna pravila“, koji mogu osposobljavati kandidate za vozače i kao instruktori vožnje. <p>Svi oni moraju imati važeće dozvole.</p>	<p>Pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače vozila kategorije B dužno je da ima najmanje tri instruktora vožnje s punim radnim vremenom.</p> <p>Svaki sljedeći instruktor može biti zaposlen s nepunim radnim vremenom.</p>
Koju opremu, nastavna sredstva i pomagala autoškola mora posjedovati?	<p>Autoškola koja osposobljava kandidate iz poznavanja propisa mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odgovarajući namještaj, školske klupe sa stolicama, tablu za pisanje; - šeme ili makete saobraćajnih znakova i oznaka na kolovozu; - šeme ili druga učila koja prikazuju saobraćajne situacije na cesti; - šeme ili druga nastavna sredstva za upoznavanje kandidata za vozača s uređajima i opremom na vozilima koji su od posebnog značaja za sigurnost saobraćaja; - tekst Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH i svih pravilnika donesenih na osnovu tog zakona; - kompjuter s projektorom ili drugim uređajem za prikazivanje video sadržaja; - komplet propisane opreme za vozila; 	<p>Autoškola mora imati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcionalan i odgovarajući namještaj, prilagođen zahtjevima nastavnog programa u autoškoli, izrađen od materijala lakog za održavanje (radni stolovi ili školske klupe sa stolicama, ormari za odlaganje nastavnog pribora, opreme i dokumentacije); - školsku ploču ili odgovarajuću plohu za pisanje s mogućnošću okretanja, veličine najmanje 1 m² ili bez mogućnosti okretanja veličine 2 m² ili više; - nastavna sredstva i pomagala, informatičku opremu i program za realizaciju sadržaja nastavnog predmeta „prometni propisi i sigurnosna pravila“; - kompjutersku opremu za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom; 	<p>Pravno lice mora imati propisana nastavna sredstva i učila.</p> <p>U učionici mora postojati školska tabla, ili drugo sredstvo za prikazivanje teksta i crteža, površine najmanje 1,5 m². U učionici moraju biti radni stolovi ili školske klupe, sa stolicama s naslonom, čiji raspored kandidatima, odnosno predavačima i ispitivačima omogućava nesmetan pristup.</p> <p>Učionica mora biti osvijetljena prirodnom, odnosno vještačkom svjetlošću, čiji intenzitet i položaj izvora svjetlosti omogućava da svi kandidati, bez obzira na položaj njihovog mjesta u učionici, mogu pratiti izvođenje teorijske obuke, odnosno polagati teorijski ispit.</p> <p>Za unos podataka u centralnu bazu ISO (<i>Informacioni sistema osposobljavanja kandidata za vozače</i>) pravno lice mora obezbijediti najmanje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jedan računar za teorijsku obuku, 2) tri računara za teorijski ispit, 3) jedan administrativni računar, 4) jedan računar za praktični ispit. <p>Jedan računar može biti korišten kao računar za teorijsku obuku, administrativni računar i računar za praktični ispit, a računari za teorijski ispit, u smislu osposobljavanja kandidata za vozače, ne mogu imati drugu namjenu.</p>

	Bosna i Hercegovina	Hrvatska	Srbija
Koju opremu, nastavna sredstva i pomagala autoškola mora posjedovati?	<p>- audio-vizuelne materijale koji po sadržaju obuhvataju Program osposobljavanja; - stručnu literaturu i - Program osposobljavanja kandidata za vozače.</p> <p>Autoškola koja osposobljava kandidate iz upravljanja motornim vozilom mora imati nastavni plan i program osposobljavanja kandidata za vozače.</p>	<p>- minimum nastavnih sredstava i pomagala; -propise koji uređuju djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače: - zakone kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama i provedbene propise, i - druge propise iz područja cestovnog prometa i sigurnosti u prometu; - stručnu literaturu o: ○ osposobljavanju kandidata za vozače vozila svih kategorija i bicikla, ○ uređajima na vozilima koji su značajni za sigurnost u cestovnom prometu, ○ djelovanju raznih nepovoljnih činitelja na odvijanje cestovnog prometa, ○ iz područja psihologije prometa, prometne tehnike, andragogije i metodike obuke vožnje, i ○ testove znanja. - kompjuter s monitorom ili više njih ili LCD, - kompjuterski program za realizaciju nastave, - pano s prikazom prometnih znakova, opreme i signalizacije na cestama, - komplet propisane opreme vozila u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama, - prsluk reflektirajuće boje s bijelom oznakom »L« u plavom polju i najmanje dvije homologirane kacige različitih standardiziranih veličina za kandidate za vozače; - potreban broj čunjeva.</p> <p>U svrhu poboljšanja kvalitete nastave može se koristiti i savremeni simulator vožnje.</p>	<p>Računar za teorijski ispit i administrativni računar moraju biti sa stalnom internetskom vezom sa statičkom IP adresom i pravno lice mora posjedovati dokument s podacima o statičkoj IP adresi. Za obezbjeđenje projektovanog i bezbjednog pristupa ISO, lica koja će unositi podatke putem administrativnog računara, odgovorno lice u pravnom licu, predavači, instruktori vožnje i ispitivači moraju imati ličnu kartu koja sadrži mikrokontroler (čip) u koji je upisan kvalifikovani elektronski certifikat imaoca i odgovarajući podaci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa (elektronska lična karta) ili drugi kvalifikovani elektronski certifikat. Program koji omogućava dostavu propisanih podataka od strane pravnog lica u ISO obezbjeđuje MUP. Pravno lice mora imati elektronsku adresu (e-mail).</p> <p>Za osposobljavanje kandidata pravno lice mora da ima i koristi, u elektronskom ili pisanom obliku, najmanje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima i podzakonske akte donijete na osnovu ovog zakona; 2) nastavna sredstva koja služe za prikaz: ponašanja i postupanja učesnika u saobraćaju, tehnike vožnje, procesa kočenja, uređaja na vozilu koji su od posebnog značaja za bezbjednost saobraćaja, saobraćajne signalizacije, elemenata puta i sl.; 3) plan teorijske obuke i plan realizacije svakog pojedinačnog časa; 4) ispitna pitanja za teorijski ispit koja su određena od strane MUP-a; 5) plan praktične obuke; 6) plan provođenja praktičnog ispita; 7) stručnu literaturu iz oblasti osposobljavanja kandidata za vozače čije objavljivanje organizira i obezbjeđuje Agencija za bezbjednost saobraćaja. <p>U učionici mora postojati ispravan sistem za audio-video snimanje koji, saglasno karakteristikama prostora u kojem je postavljen, mora da obezbijedi audio-video zapis koji omogućava identifikaciju svih kandidata i ispitivača cijelim tokom teorijskog ispita i registrovanje njihove međusobne komunikacije. Audio-video sistem mora imati monitor putem kojeg ispitivači mogu vidjeti trenutni video sadržaj koji bilježe kamere i indikator koji daje informaciju o uključenosti uređaja za snimanje.</p> <p>Audio-video zapis mora posjedovati odgovarajuću zaštitu putem koje se utvrđuje da li su vršene promjene u originalnom sadržaju tog zapisa.</p>

IZDAVANJE ODOBRENJA AUTOŠKOLAMA ZA OSPOSOBLJAVANJE KANDIDATA ZA VOZAČE U BOSNI I HERCEGOVINI, HRVATSKOJ I SRBIJI

I. Uvod

Istraživanje obuhvata informacije o uvjetima koje autoškole moraju ispuniti kako bi dobile odobrenje za obavljanje djelatnosti osposobljavanje kandidata za vozače. Također obuhvata informacije o naknadama i administrativnim taksama koje pravna ili fizička lica moraju uplatiti u tu svrhu u Bosni i Hercegovini. S obzirom na to da je ovo pitanje regulirano propisima države Bosne i Hercegovine, ali i kantonalnim i entitetskim aktima, u radu su navedeni državni propisi i propisi organa pet administrativnih jedinica (Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton, Hercegovačko-neretvanski kanton, Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine).

Sve navedeno uporedili smo s propisima Srbije i Hrvatske, u skladu sa zahtjevom naručioca istraživanja. Osim toga, u radu su navedene i detaljne informacije o specifičnim uvjetima ili standardima koje pravna lica (u Hrvatskoj i fizička lica) moraju zadovoljiti kako bi dobila odobrenje za rad, kako je traženo u Zahtjevu za istraživanje. Ukoliko su bile dostupne, navedene su i informacije o tome koji dokumenti su potrebni za dobivanje odobrenja.

II. Bosna i Hercegovina

Osposobljavanje kandidata za vozače i dobijanje odobrenja za rad autoškola u Bosni i Hercegovini regulirano je Zakonom o sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, Pravilnikom o osposobljavanju za vozača motornih vozila i podzakonskim propisima kantonalnih/entitetskih organa i organa Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležnih za obrazovanje. U Bosni i Hercegovini je osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila, prema važećim propisima, djelatnost od posebnog društvenog značaja.

II.a Propisi na nivou države Bosne i Hercegovine

*Zakon o sigurnosti saobraćaja na putevima*¹ - Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila obavljaju autoškole, kao pravna i fizička lica, a mogu i obrazovne ustanove redovnim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače. Autoškole su dužne obuku izvoditi na način kojim će se osigurati da kandidati nauče i usvoje pravila saobraćaja i etičke norme ponašanja u saobraćaju, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno učešće u saobraćaju.²

Prema odredbama člana 177. Zakona, osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila se obavlja prema propisima koje donosi ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji s organom entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležnim za obrazovanje. Osposobljavanje kandidata za vozače iz teoretskog i praktičnog dijela obavljaju

¹ Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, Službeni glasnik BiH, br. 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18. Izvor: internetska stranica Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine <https://www.parlament.ba/law/LawDetails?lawId=1140> (datum pristupa 28. februar 2019.)

² Član 175. Zakona o sigurnosti saobraćaja na putevima

autoškole po ovlaštenju organa entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležnih za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uvjete određene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona. Motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača motornih vozila osposobljava u praktičnom upravljanju motornim vozilom na putu mora biti označeno posebnim tablicama. Tablice imaju oblik kvadrata, plave su boje i na njima je bijelom bojom napisano latinično slovo L. Kontrolu nad provođenjem propisa koje donosi ministar, u saradnji s organom nadležnim za obrazovanje, provode organi nadležni za obrazovanje, putem stručnog organa. Autoškole su dužne stručnom organu ovlaštenom za kontrolu nad provođenjem propisa omogućiti pristup u prostorije, vozila, uvid u tok osposobljavanja i polaganja ispita za vozača motornih vozila, kao i uvid u sva dokumenta kojima se dokazuje ispunjenost uvjeta za rad. Bliže odredbe o provođenju kontrole pravilnikom propisuje organ entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležan za obrazovanje, u skladu s općim principima za provođenje kontrole propisanim podzakonskim aktom iz st. (10) ... Bliže odredbe o osposobljavanju za vozača motornih vozila pravilnikom propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji s organom entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležnim za obrazovanje.³

Kako je uređeno članom 239.a, kada organ nadležan za kontrolu provođenja propisa u obavljanju nadzora nad radom autoškola (...) utvrdi da se autoškola (...) u obavljanju svoje djelatnosti ne pridržava Zakona ili da ne ispunjava propisane uslove, organ nadležan za obrazovanje rješenjem će odrediti da se utvrđeni nedostaci otklone, a ako je to potrebno u pogledu prirode nedostataka, zabranit će obavljanje jednog dijela osposobljavanja ili cjelokupnog osposobljavanja u periodu do dva mjeseca ili dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

Zakon je članom 252. ovlastio ministra komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine da sam ili u saradnji s odgovarajućim nadležnim organom donese bliže propise, pored ostalog, o osposobljavanju vozača motornih vozila.

Pravilnik o osposobljavanju za vozača motornih vozila⁴ - Ovim Pravilnikom su, pored ostalog, propisani uvjeti i način rada autoškola i obrazovnih ustanova u procesu osposobljavanja, obilježavanje vozila kojima se obavlja osposobljavanje vozača i minimum opreme kojom raspolažu autoškole. Prema članu 2. Pravilnika, osposobljavanje za vozača motornih vozila iz teoretskog i praktičnog dijela obavljaju autoškole i obrazovne ustanove u procesu redovnog obrazovanja učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače, u skladu sa Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini i ovim Pravilnikom.

Pravilnik o osposobljavanju za vozača motornih vozila je donio ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji s organima nadležnim za obrazovanje, a u nastavku navodimo dijelove koji se odnose na autoškole, njihova vozila i opremu kojom raspolažu.

Poglavlje III. Autoškola

Član 18. (Sjedište autoškole)

- (1) Na ulaznim vratima autoškole je natpis s nazivom autoškole, broj telefona i obavještenje o vremenu rada s kandidatima.
- (2) Na vidnom mjestu treba biti istaknut cjenovnik za osposobljavanje za sve kategorije i potkategorije za koje autoškola vrši osposobljavanje i usluge koje autoškola pruža, ovjeren od

³ Član 177. Zakona o sigurnosti saobraćaja na putevima

⁴ Pravilnik o osposobljavanju za vozača motornih vozila, Službeni glasnik BiH, br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17, 9/18 i 74/18

strane nadležnog organa.

Član 19. (Odobrenje za osposobljavanje)

(1) Autoškoli se može izdati odobrenje za:

- a) osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama,
- b) osposobljavanje kandidata iz upravljanja motornim vozilom ili
- c) osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i iz upravljanja motornim vozilom.

(2) Autoškola koja posjeduje odobrenje samo za osposobljavanje kandidata iz upravljanja motornim vozilom, može zaključiti ugovor o obavljanju teoretske nastave s autoškolom koja ima odobrenje za osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama.

Član 20. (Uvjeti za osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa)

(1) Autoškola koja obavlja osposobljavanje iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama ispunjava slijedeće uvjete:

- a) ima na raspolaganju prostor od najmanje 20 m², grijanje s temperaturom od 18° do 22^oC, odgovarajuću ventilaciju, osvjetljenje s najmanje 150 luksa i sanitarni čvor u sastavu prostora, te telefonsku liniju i prostor za smještaj dokumentacije. Smatra se da autoškola ima na raspolaganju prostor ako je isti u vlasništvu ili u zakupu na osnovu ugovora ovjerenog od strane nadležnog organa,
- b) ima odgovarajući namještaj, školske klupe sa stolicama, tablu za pisanje,
- c) ima šeme ili makete saobraćajnih znakova i oznaka na kolovozu,
- d) ima šeme ili druga učila koja prikazuju saobraćajne situacije na cesti,
- e) ima šeme ili druga nastavna sredstva za upoznavanje kandidata za vozača s uređajima i opremom na vozilima koji su od posebnog značaja za sigurnost saobraćaja,
- f) ima najmanje jednog predavača teoretske nastave iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama u stalnom radnom odnosu ili angažiranog na drugi način u skladu sa Zakonom o radu,
- g) ima tekst Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini i svih pravilnika donesenih na osnovu istog,
- h) ima kompjuter s projektorom ili drugim uređajem za prikazivanje video sadržaja,
- i) ima komplet propisane opreme za vozila,
- j) ima audio-vizuelne materijale koji po sadržaju obuhvataju Program osposobljavanja,
- k) ima stručnu literaturu i
- l) Program osposobljavanja kandidata za vozače.

(2) Prilikom obavljanja teoretske nastave, potrebna površina učioničkog prostora po jednom kandidatu je najmanje 1,5 m².

(3) Ukoliko auto škola vrši osposobljavanje samo iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, s osnovama poznavanja motornih i priključnih vozila, obavezna je imati najmanje jednog predavača teoretske nastave u stalnom radnom odnosu.

Član 21. (Uvjeti za osposobljavanje kandidata iz upravljanja motornim vozilom)

(1) Autoškola koja vrši osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom ispunjava slijedeće uvjete:

- a) ima na raspolaganju opremljen kancelarijski prostor površine najmanje 10 m², sa sanitarnim čvorom i koji nije dio ugostiteljskog ili stambenog prostora, s telefonskom linijom, kompjuter i prostor za smještaj dokumentacije. Smatra se da autoškola ima na raspolaganju prostor ako je isti u vlasništvu ili u zakupu na osnovu ugovora ovjerenog od strane nadležnog organa,
- b) ima dva ili više instruktora vožnje koji su u stalnom radnom odnosu,
- c) ima poligon u vlasništvu ili zakupu na osnovu ugovora, ovjeren od nadležnog organa ili odluku nadležnog organa da se određeni dio puta, s manjom frekvencijom saobraćaja, koristi za obavljanje početnog dijela osposobljavanja u upravljanju

- vozilom,
- d) ima nastavni plan i program osposobljavanja kandidata za vozače,
 - e) ima dokaz o posjedovanju potrebnog broja vozila u vlasništvu autoškole ili lizingu.
- (2) Osposobljavanje kandidata iz upravljanja motornim vozilom obavlja autoškola koja ima odgovarajući broj vozila u vlasništvu ili lizingu i to:
- a) najmanje dva vozila B kategorije ili
 - b) najmanje dva vozila od kojih je jedno vozilo B kategorije a drugo vozilo C1, D1 potkategorije ili C, D kategorije.
- (3) Autoškola koja ispunjava uvjete u pogledu broja vozila u vlasništvu i lizingu iz stava (2) ovog člana, može angažirati vozilo C, D kategorije ili C1, D1 potkategorije, kao i odgovarajuća priključna vozila druge autoškole, organizacije ili drugog lica na osnovu ugovora o zakupu.

Poglavlje IV. Vozila kojima se obavlja osposobljavanje

Član 22. (Obilježavanje vozila "L" tablicom)

- (1) Vozila kojima se obavlja osposobljavanje kandidata iz upravljanja motornim vozilom obilježavaju se "L" tablicom.
- (2) Tablica iz stava (1) ovog člana ima oblik kvadrata, plave je boje i na njoj je bijelom bojom napisano latinično slovo "L".
- (3) Dužina stranica tablice za motocikle i lake motocikle iznosi 12 x 12 cm.
- (4) Dužina stranica tablice za ostala motorna vozila iznosi 16 x 16 cm.
- (5) Širina linije kojom je ispisano slovo "L" na tablici za motocikle iznosi 1,5 cm, a za ostala vozila 2 cm.
- (6) Tablicu izrađuje autoškola na magnetnoj podlozi od reflektirajućeg materijala tako što se ispod slova "L" upisuje registarski broj vozila.
- (7) Dimenzije i izgled tablica "L" dat je na obrascu koji je Prilog broj 8. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 23. (Broj tablica na vozilu)

- (1) Na vozilo kategorije A i potkategorije A1 postavlja se samo jedna tablica na zadnjoj strani, neposredno iznad ili ispod registarske tablice.
- (2) Na ostalim vozilima postavljaju se po dvije tablice, jedna na prednjoj, a druga na zadnjoj strani vozila.
- (3) Ako se osposobljavanje vrši na vozilu koje vuče priključno vozilo, jedna tablica se postavlja na prednjoj strani vučnog, a druga na zadnjoj strani priključnog vozila.

Član 24. (Natpis na vozilima)

- (1) Na bočnim stranama vozila kojim se obavlja osposobljavanje kandidata, nalazi se ispisani naziv autoškole.
- (2) Natpis iz prethodnog stava ima dimenzije 600 x 300 mm i prikazan je na obrascu koji je dat u Prilogu broj 9. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 25. (Tabla vozila autoškole)

- (1) Tabla za označavanje vozila autoškole je svijetleća i ima dimenzije 630 x 200 mm i na njoj je ispisani tekst "Autoškola" i slovo "L" na lijevoj strani table.
- (2) Tabla se postavlja na najvišem dijelu vozila B kategorije, a na vozilima drugih kategorija i potkategorija s kabinom postavlja se na krovu kabine vozila.
- (3) Izgled table prikazan je na obrascu koji je Prilog broj 10. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 26. (Vozila)

- (1) Osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom obavlja se vozilom koje ispunjava propisane tehničke uvjete i standarde, u pogledu dimenzija, mase, osovinskog opterećenja, uređaja i opreme kako slijedi:
 - a) kategorija A, motocikl, čija zapremina motora premašuje 125 cm³, a snage iznad 11 KW, a najviše 25 KW, koji je sposoban da razvije brzinu od najmanje 100 km/h;
 - b) kategorija B, putnička motorna vozila, ne starija od 12 godina i koja imaju:

- 1) najveću dozvoljenu masu manje od 3.500 kg,
 - 2) više od tri, a manje od devet sjedišta,
 - 3) više od troja vrata,
 - 4) sposobnost razviti brzinu od najmanje 100 km/h,
 - 5) duple komande s ugrađenim zvučnim ili svjetlosnim signalima;
- c) kategorija BE, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu preko 750 kg koja nije veća od mase vučnog vozila bez tereta, a ukupna dopuštena masa vučnog i priključnog vozila nije veća od 3.500 kg. Vučna vozila trebaju biti opremljena duplim komandama s ugrađenim zvučnim ili svjetlosnim signalima. Skup vozila treba biti sposoban da razvije brzinu vožnje od najmanje 80 km/h;
- d) kategorija C, motorna vozila za prijevoz tereta, čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg i ima opremu za automatsku registraciju podataka (tahograf), samo u svrhu osposobljavanja;
- e) kategorija CE, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, a nosivost minimalno 3.000 kg;
- f) kategorija D, motorna vozila za prijevoz lica, koja osim sjedišta za vozača imaju:
- 1) više od osam sjedišta,
 - 2) dužinu najmanje 10 metara, a širinu najmanje 2,4 metra,
 - 3) sposobnost da razviju brzinu od najmanje 80 km/h,
 - 4) opremu za automatsku registraciju podataka (tahograf), samo u svrhu osposobljavanja,
 - 5) ugrađene duple komande;
- g) kategorija DE, skupovi vozila sposobni da razviju brzinu vožnje od najmanje 80 km/h, čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priključna vozila se ne koriste za prijevoz lica i imaju:
- 1) najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg,
 - 2) zatvoren tovarni prostor, najmanje 2 m širine i 2 m visine;
- h) potkategorija A1, laki motocikl s dva točka bez prikolice, čija je radna zapremina motora od 80 cm³ do 125 cm³, snaga ne prelazi 11 KW, u stanju da ostvari brzinu istu ili veću od 80 km/h;
- i) potkategorija B1, tricikl i četverocikl;
- j) potkategorija C1, motorna vozila za prijevoz tereta, čija je najveća dozvoljena masa veća od 4.000 kg, a manja od 7.500 kg, sposobna da razviju brzinu od najmanje 80 km/h, opremljena sistemom za automatsko registriranje podataka (tahograf), samo u cilju edukacije;
- k) potkategorija C1E, skup vozila dug najmanje 8 m i sposoban da razvije brzinu od najmanje 80 km/h, čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 2.000 kg, s tim da najveća dozvoljena masa skupa vozila ne prelazi 12.000 kg, i da najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila;
- l) potkategorija D1, motorna vozila koja služe za prijevoz lica, i koja osim sjedišta za vozača, imaju više od osam, a ne više od 16 sjedišta;
- m) potkategorija D1E, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1 i imaju širinu najmanje 2,4 m, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa ovog skupa vozila ne prelazi 12.000 kg, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila i da se priključno vozilo ne koristi za prijevoz lica.
- (2) Za vozila iz stava (1) ovog člana, kad su u pitanju skupovi vozila, vučna vozila moraju ispunjavati uvjete propisane stavom (1) ovog člana, a koji se odnose na kategorije i potkategorije u koje ta vučna vozila spadaju.

Član 27. (Opremljenost vozila)

Vozila kojima se obavlja osposobljavanje, izuzev vozila A kategorije i A1 potkategorije, imaju:

- a) duple komande,
- b) uređaj s duplim komandama, na vozilu B kategorije, koji daje zvučne ili svjetlosne signale,
- c) dva unutrašnja i četiri vanjska ogledala na vozilu B kategorije koja kandidatu i instrukturu vožnje omogućavaju pregled vožnje,
- d) najmanje dva vanjska ogledala za skup vozila BE kategorije i dva ogledala za instruktora vožnje,
- e) najmanje četiri vozačka ogledala s vanjske strane prednjeg dijela vozila C1, C, D1 i D kategorije i
- f) aparat za gašenje požara.

Član 28. (Osobe s invaliditetom)

Osobe s invaliditetom mogu se osposobljavati iz upravljanja motornim vozilom na vlastitom ili iznajmljenom vozilu, pod uvjetom da za vrijeme osposobljavanja koriste potrebna pomagala, odnosno da se osposobljavaju na motornom vozilu s automatskim mjenjačem ili na vozilu koje je specijalno prilagođeno njihovim tjelesnim nedostacima utvrđenim uvjerenjem o ljebarskoj sposobnosti.

Član 29. (Vođenje evidencije)

(1) Autoškola vodi matičnu knjigu, ovjerenu od strane nadležnog organa, koja se čuva kao dokument trajne vrijednosti. Matična knjiga sadrži slijedeće podatke:

- a) redni broj,
 - b) prezime, ime oca, ime,
 - c) datum rođenja,
 - d) ljebarsko uvjerenje broj i naziv ustanove koja ga je izdala,
 - e) potvrda o završenoj teoretskoj nastavi, datum i broj,
 - f) potvrda o uspješno završenoj nastavi iz pružanja prve pomoći povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi, datum i broj,
 - g) potvrda o završenom osposobljavanju iz upravljanja motornim vozilom, datum i broj,
 - h) napomena.
- (2) Autoškola arhivira i čuva dvije godine:
- a) ugovor o osposobljavanju,
 - b) potvrdu o završenom programu osposobljavanja,
 - c) dnevnik rada instruktora vožnje i
 - d) dnevnik rada o izvođenju nastave iz propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama.

Član 30. (Opći principi kontrole)

(1) Nadzor nad provođenjem ovog Pravilnika provode organi nadležni za obrazovanje putem stručnog organa.

(2) Prilikom nadzora utvrđuje se:

- a) ispunjenost uvjeta za rad u pogledu prostorija, angažiranih instruktora, predavača teoretske nastave i vozila,
- b) vođenje evidencija,
- c) provođenje obuke iz poznavanja propisa o osposobljavanju, obuke u skladu s programom prve pomoći i obuke iz upravljanja motornim vozilom.

II.b Registracija autoškole u Kantonu Sarajevo

Kanton Sarajevo naplaćuje registraciju autoškole, a naknadu troškova od sredine juna 2017. godine posebnom odlukom utvrđuje Vlada Kantona na prijedlog ministra za obrazovanje, nauku i mlade.⁵

Cijena registracije autoškole za poslove osposobljavanja iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima i upravljanja motornim vozilom B kategorije i odgovarajuće potkategorije iznosi 7.000 KM. Za svaku narednu kategoriju i odgovarajuće potkategorije potrebno je uplatiti dodatnih 100 KM, kako je propisano *Odlukom o uplati sredstava za realizaciju usluga Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade i budžetske korisnike iz nadležnosti Ministarstva* iz 2017. godine.⁶

Autoškola se može registrirati da pruža usluge osposobljavanja samo iz jednog predmeta, i u tom slučaju dužna je uplatiti sljedeći iznos:

- registracija autoškole za poslove osposobljavanja iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima 2.000 KM;
- registracija autoškole za poslove osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom B kategorije i odgovarajuće potkategorije..... 5.000 KM.

Također, za svaku narednu kategoriju i odgovarajuće potkategorije potrebno je uplatiti dodatnih 100 KM.

Istom odlukom propisani su iznosi sredstava i za ostale usluge koje pruža Ministarstvo, a odnose se na Zakon o sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, i to:

- registracija promjene adrese/sjedišta autoškole, odnosno angažovanje novog prostora za potrebe autoškole90 KM;
- registracija angažovanja novog prostora za potrebe autoškole 50 KM;
- registracija prijema u radni odnos/odjave instruktora vožnje iz radnog odnosa 20 KM;
- registracija prijema u radni odnos/odjave predavača teoretske nastave 20 KM;
- registracija zaključivanja/raskida ugovora o izvođenju teoretske nastave..... 20 KM;
- registracija angažovanja novog motornog vozila koje zahtijeva pregled50 KM;
- registracija/prestanak angažovanja novog motornog vozila koje ne zahtijeva pregled angažovanja..... 20 KM;
- ovjera izmjene cjenovnika20 KM;
- prestanak rada autoškole, odnosno brisanje iz Registra autoškola KS100 KM;
- izdavanje-zamjene licence u iznosu..... 40 KM.

Za navedene usluge ne naplaćuje se administrativna taksa. Jedan od razloga zbog kojeg je Kanton Sarajevo odredio navedene cijene za registraciju autoškole i ostale usluge je taj što su neke autoškole izbjegavale plaćanje poreza na način da kada su se približile ulasku u PDV sistem, njihovi vlasnici su jednostavno zatvarali autoškole, pa nakon toga otvarali, odnosno registrirali nove autoškole.⁷

Prikupljena sredstva – Istom Odlukom Vlade Kantona propisano je da se sredstva prikupljena registracijom autoškola i pružanjem ostalih usluga vezanih za autoškole uplaćuju na Depozitni

⁵ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i uvjetima provođenja poslova osposobljavanja i organiziranja ispita za vozača motornih vozila, Službene novine Kantona Sarajevo, br. 16/17

⁶ Odluka o uplati sredstava za realizaciju usluga Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade i budžetske korisnike iz nadležnosti Ministarstva, Službene novine Kantona Sarajevo, br. 24/17, str. 34 od 22. juna 2017.

⁷ Izvor: Vlada Kantona Sarajevo

račun Budžeta Kantona Sarajevo, s naznakom budžetske organizacije 2101001 - Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade, vrsta prihoda 722429 - ostale kantonalne naknade.

Pravilnik o načinu i uvjetima provođenja poslova osposobljavanja i organiziranja ispita za vozača motornih vozila

Ovim Pravilnikom⁸ se, pored ostalog, propisuju uvjeti za rad autoškola te nadzor i kontrola nad provođenjem osposobljavanja u vezi s poslovima provođenja Pravilnika o osposobljavanju za vozača motornih vozila i Pravilnika o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila, koji je donio ministar prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine.

Pravilnik je 1. septembra 2016. donio kantonalni ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, ali je izmijenjen nakon samo osam mjeseci (27. aprila 2017.). Najznačajnija izmjena odnosi se na naknade, jer njihov iznos više ne određuje kantonalni ministar nadležan za obrazovanje, već Vlada Kantona. Poglavlje VI Pravilnika, od člana 46. do 54, odnosi se na autoškole i integralno je navedeno u nastavku.

Član 46.

(Odobrenje za početak rada autoškole)

(1) Ministarstvo, nakon provedenih propisanih procedura, donosi konačno rješenje o odobrenju za početak rada autoškole.

(2) Odobrenje za početak rada autoškole iz stava 1. ovog člana može se izdati za:

- a) autoškolu za osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima;
- b) autoškolu za osposobljavanje kandidata iz upravljanja motornim vozilom;
- c) autoškolu za osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima i iz upravljanja motornim vozilom.

(3) Da bi autoškola iz stava (2) tačka b) ovog člana ispunila uvjete za početak rada i dobila rješenje o odobrenju, uz dokumentaciju za verifikaciju autoškole, obavezna je dostaviti i zaključeni ugovor o poslovnoj saradnji s autoškolom koja ima odobrenje za sposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima.

Član 47.

(Uvjeti za rad autoškole)

(1) Autoškola koja obavlja osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima i iz upravljanja motornim vozilom ili obavlja samo jedan vid osposobljavanja, odnosno koja želi da se registruje za ove poslove, potrebno je da ispunjava odgovarajuće uvjete koji u pogledu kadrovskih i materijalno-tehničkih sredstava osiguravaju kvalitetno provođenje osposobljavanja u skladu s čl. 18. do 27. Pravilnika o osposobljavanju za vozača motornih vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 46/12).

Član 48.

(Obaveze autoškole prema kandidatima)

(1) Autoškola registrovana za osposobljavanje kandidata iz propisa o sigurnosti saobraćaja dužna je:

- a) nakon odgovarajućih provjera da li kandidat ispunjava uvjete za osposobljavanje, kandidata upisati u propisane evidencije (Dnevnik teoretske nastave i Matičnu knjigu).
- b) Istovremeno s kandidatom zaključuje ugovor o osposobljavanju samo iz propisa s elementima iz člana (4) ovog Pravilnika.
- c) Jedan primjerak ugovora s fakturom o troškovima osposobljavanja i fiskalnim računom o plaćenim troškovima, autoškola zajedno s potvrdom o završenom osposobljavanju izdaje

⁸ Pravilnik o načinu i uvjetima provođenja poslova osposobljavanja i organiziranja ispita za vozača motornih vozila, Službene novine Kantona Sarajevo, br. 35/16 i 16/17

kandidatu, zatim ga upućuje u autoškolu u koju je upisan za osposobljavanje iz upravljanja motorenim vozilom.

- (2) Autoškola registrovana za osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom dužna je:
- a) nakon odgovarajućih provjera da li kandidat ispunjava uvjete za osposobljavanje upisati kandidata u propisanu evidenciju (Matičnu knjigu).
 - b) Istovremeno s kandidatom sklapa ugovor o osposobljavanju samo iz upravljanja motornim vozilom s elementima iz člana (4) ovog Pravilnika.
 - c) Jedan primjerak ugovora izdaje kandidatu, a zatim ga s potrebnom dokumentacijom upućuje na osposobljavanje iz propisa u autoškolu s kojom ima ugovor o poslovnoj saradnji, a koji je aktuelan u spisu autoškole na osnovu kojeg je verifikovana.
 - d) Nakon što kandidat autoškoli dostavi Ugovor o osposobljavanju iz propisa, fakturu o troškovima osposobljavanja i fiskalni račun o plaćenim troškovima osposobljavanja iz propisa, autoškola kandidata upućuje na prijavu polaganja ispita iz propisa.
 - e) Kad kandidat položi ispit iz propisa o sigurnosti saobraćaja i ispit iz prve pomoći, autoškola s kandidatom nastavlja osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom u skladu s već zaključenim ugovorom o osposobljavanju.
- (3) Autoškola za osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima i iz upravljanja motornim vozilom dužna je:
- a) nakon odgovarajućih provjera da li kandidat ispunjava uvjete za osposobljavanje, kandidata upisati u propisane evidencije (Dnevnik teoretske nastave i Matičnu knjigu).
 - b) Istovremeno s kandidatom zaključuje jedinstven ugovor o osposobljavanju iz propisa i iz upravljanja motornim vozilom s elementima iz člana (4) ovog Pravilnika. Pored ostalog, ugovorom odvojeno definiše iznos cijene osposobljavanja iz propisa i iznos cijene osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom. Jedan primjerak ugovora izdaje kandidatu, a zatim počinje proces osposobljavanja za vozača motornih vozila i to sa osposobljavanjem iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima.
 - c) Kada kandidat položi ispit iz propisa o sigurnosti saobraćaja i ispit iz prve pomoći, autoškola s kandidatom nastavlja osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom u skladu s već zaključenim ugovorom o osposobljavanju.

Član 49.

(Troškovi za utvrđivanje uvjeta rada autoškola)

Na ime troškova izdavanja potvrde iz *prethodnog člana*, kandidat je obavezan uplatiti iznos koji na prijedlog ministra posebnom odlukom utvrđuje Vlada.

Član 50.

(Cjenovnik)

(1) Autoškole su obavezne, uz zahtjev za verifikaciju/reverifikaciju rada autoškole, Ministarstvu dostaviti cjenovnik na ovjeru.

(2) Ukoliko nastupe određene izmjene u cjenovniku, autoškola je dužna iste dostaviti Ministarstvu na ovjeru.

Član 51.

(Provjera uvjeta rada postojećih autoškola)

(1) Utvrđivanje uvjeta rada autoškola koje su upisane u Registar autoškola koji vodi Ministarstvo provjerava se kontinuirano od strane Ministarstva.

Član 52.

(Izmjene u autoškoli)

(1) Autoškole su obavezne u roku od 7 (sedam) dana obavijestiti Ministarstvo o kadrovskim i materijalno-tehničkim izmjenama.

(2) Prijavljivanje izmjena iz stava (1) ovog člana vrši se putem obrazaca koji su u prilogu br. 3. i čine sastavni dio ovog Pravilnika.

(3) Na ime troškova za evidentiranje izmjena u autoškolama, te eventualni izlazak Komisije radi utvrđivanja ispunjenosti uslova za rad, autoškole su obavezne izvršiti uplate naknada kod Ministarstva u iznosima koje na prijedlog ministra posebnom odlukom utvrđuje Vlada.

(4) Ukoliko autoškola ne prijavi nastale izmjene iz stava (3) ovoga člana, Ministarstvo će postupiti u skladu s članom 239a. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13).

Član 53.

(Uplata troškova)

(1) Uplata troškova iz čl. 20., 45. i 48. vrši se na:

- Depozitni račun za prikupljanje javnih prihoda Kantona Sarajevo broj 3380002210019263 kod UniCredit Bank s odgovarajućom naznakom,
- šifra općine 077;
- Budžetska organizacija 2101001.

Član 54.

(Vođenje evidencije u autoškoli)

(1) Autoškola vodi matičnu knjigu, koju ovjerava Ministarstvo, a ista se čuva kao dokument trajne vrijednosti i sadrži podatke u skladu s članom 29. stav (1) Pravilnika o osposobljavanju za vozača motornih vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 46/12).

(2) Autoškola arhivira i čuva dvije godine:

- a) ugovor o osposobljavanju,
- b) potvrdu o završenom programu osposobljavanja,
- c) dnevnik rada instruktora vožnje i
- d) dnevnik rada o izvođenju nastave iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima.

II.c Takse za osnivanje autoškole u Tuzlanskom kantonu

Prilikom osnivanja autoškole u Tuzlanskom kantonu potrebno je uplatiti određene administrativne takse, koje su propisane Zakonom o kantonalnim administrativnim taksama i Tarifi kantonalnih administrativnih taksi.⁹ Te takse su sljedeće:

- za rješavanje zahtjeva za osnivanje autoškole 20 KM;¹⁰
- za provjeru ispunjavanja uvjeta pri osnivanju autoškole 300 KM;¹¹
- za provjeru ispunjavanja uvjeta pri uvođenju vozila, prijemne kancelarije ili učionice u autoškolu.....50 KM;¹²
- za izdavanje rješenja o odobravanju rada autoškole, rješenja o promjenama koje su od značaja za obavljanje djelatnosti autoškole, rješenja o prestanku rada autoškole 15 KM.¹³

U Tuzlanskom kantonu nisu propisane naknade niti neki drugi troškovi za dobivanje odobrenja ili registraciju autoškole.¹⁴ Na osnovu dostupnih informacija, za otvaranje autoškole potrebno je uplatiti **administrativne takse u ukupnom iznosu od 385 KM.**

⁹ Zakon o kantonalnim administrativnim taksama i tarifi kantonalnih administrativnih taksi, Službene novine Tuzlanskog kantona, br. 06/12 i 15/13

¹⁰ Tarifni broj 43.

¹¹ Tarifni broj 44.

¹² Tarifni broj 45.

¹³ Tarifni broj 46.

¹⁴ Izvor: Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona

Prema članu 22. navedenog Zakona, administrativne takse predviđene u Tarifi kantonalnih administrativnih taksi su javni prihod budžeta Tuzlanskog kantona.

II.d Verifikacija autoškole u Hercegovačko-neretvanskom kantonu

Odlukom o visini naknade za verifikaciju autoškole i izmjenu i dopunu rješenja, koju je donio ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona,¹⁵ propisane su sljedeće naknade za troškove verifikacije autoškole i izmjenu i dopunu rješenja:

- registracija za poslove osposobljavanja iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima..... 300 KM;
- za poslove osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom B i C kategorije i odgovarajućih potkategorija 700 KM.
Za svaku narednu kategoriju i odgovarajuću potkategoriju dodatno..... 50 KM.

Ukoliko autoškola obavlja djelatnost osposobljavanja iz oba predmeta (za B i C kategoriju motornih vozila), naknada iznosi 1.000 KM. Također, za svaku narednu kategoriju i odgovarajuću potkategoriju dodatno se plaća 50 KM.

Naknade za izmjene i dopune rješenja verificiranih autoškola:

- prijava novog prostora za potrebe autoškole (prostor za teoretsku nastavu ili prijemna kancelarija) 100 KM;
- prijava vozača-instruktora u autoškoli..... 30 KM;
- prijava predavača teoretske nastave u autoškoli..... 30 KM;
- prijava ugovora o izvođenju teoretske nastave s autoškolom..... 30 KM;
- prijava novog vozila u autoškoli 50 KM.

Sve odjave koje su vezane za autoškolu moraju se prijaviti ministarstvu i za to se ne naplaćuje naknada.

Srednje škole čiji je osnivač HNK ili jedinica lokalne samouprave s područja HNK koje vrše osposobljavanje za vozače motornih vozila oslobođene su plaćanja naknade za verifikaciju i izmjenu i dopunu rješenja.

Uplata troškova za verifikaciju i izmjenu i dopunu navedenih rješenja vrši se na depozitni račun Budžeta HNK.

II.e Izdavanje odobrenja u Republici Srpskoj

U bosanskohercegovačkom entitetu Republika Srpska rješenje o ispunjenosti uvjeta za rad autoškole i utvrđivanje uvjeta za izmjenu rješenja izdaje entitetsko Ministarstvo prosvjete i kulture. Zakonom o administrativnim taksama¹⁶ propisano je da administrativna taksa za izdavanje odobrenja autoškolama¹⁷ za osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila iznosi:

¹⁵ Odluka od 5. marta 2012. godine

¹⁶ Zakon o administrativnim taksama (Službeni glasnik RS, br. 100/11, 103/11 i 67/13) Izvor: internetska stranica Vlade Republike Srpske <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/OM/harmonizacija/Documents/Zakon%20o%20administrativnim%20taksama%20100-11.pdf> (datum pristupa 22. februara 2019.)

¹⁷ Tarifni broj 72

- 1) za osposobljavanje iz propisa o bezbjednosti saobraćaja300 KM,
- 2) za osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom 700 KM,
- 3) za svaku pojedinu kategoriju i prateću potkategoriju vozila50 KM.

Navedena taksa se uplaćuje u entitetski Budžet, na račun javnih prihoda Republike Srpske.¹⁸

Isti Zakon propisuje i administrativnu taksu za proširenje djelatnosti autoškole:¹⁹

- za proširenje djelatnosti za osposobljavanje iz poznavanja propisa 300 KM;
- za proširenje djelatnosti za osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom 700 KM.

Dokumenti potrebni za otvaranje autoškole

Pregled dokumenata neophodnih za otvaranje autoškole ili izmjenu pojedinih dijelova rješenja o ispunjavanju uvjeta za rad autoškola nalazi se na internetskoj stranici [Zavoda za obrazovanje odraslih](#). Potrebni dokumenti:

- ✓ zahtjev za otvaranje autoškole,
- ✓ prethodno dobijeno rješenje nadležnog organa lokalne samouprave o odobrenju za obavljanje djelatnosti ili rješenje o upisu u registar privrednih subjekata kod nadležnog suda,
- ✓ potvrda o registraciji kod Poreske uprave Republike Srpske,

Dokumenti koji se prilažu, a odnose se na sjedište autoškole (prostorije moraju ispunjavati uvjete predviđene članom 21. Pravilnika o osposobljavanju vozača motornih vozila BiH):

- original ili ovjerenu fotokopiju rješenja općine kojim se daje odobrenje za rad/promjenu sjedišta,
- ukoliko je prostor u vlasništvu dostaviti dokaz o vlasništvu (zemljišno knjižni izvadak ili izvod iz knjige uloženi ugovora) i rješenje općine kojim se izdaje upotrebna dozvola za poslovni prostor,
- ukoliko se prostor koristi po osnovu ugovora o zakupu dostaviti: knjižni izvadak, ugovor o zakupu i rješenje općine kojim se izdaje upotrebna dozvola za poslovni prostor,
- ukoliko lice koje izdaje poslovni prostor nije upisano u zemljišne knjige kao vlasnik, neophodno je dostaviti ugovor ili drugi akt kojim se dokazuje osnov po kojem isti raspolaže poslovnim prostorom (ugovor ili ugovor o kupoprodaji koji povezuju lice koje se u zemljišnim knjigama vodi kao vlasnik i lice koje poslovni prostor daje u zakup).

Za izdavanje odobrenja za osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima neophodno je dostaviti:

- a) za licenciranog predavača teoretske nastave:
 - original ili ovjerenu fotokopiju ugovora o radu,
 - original ili ovjerenu fotokopiju potvrde o prijavi uplate doprinosa kod Porske uprave RS (obrazac PD 3100),
 - ovjerenu fotokopiju lične karte i vozačke dozvole,

¹⁸ Primjer uplatnice za upatu administrativne takse – autoškole. Izvor: internetska stranica Zavoda za obrazovanje odraslih Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske

<http://www.mpoo.org/download/primjer-uplatnice-za-upatu-administrativne-takse-auto-skole/>

(datum pristupa 22. februara 2019.)

¹⁹ Tarifni broj 70 (e i ž)

- fotokopiju licence predavača teoretske nastave koju je izdalo Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srepske, a ukoliko je licencu izdao neki drugi organ nadležan za obrazovanje s područja Bosne i Hercegovine, fotokopija mora biti ovjerena.
- b) za prostorije u kojima obavlja osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima - prostorije moraju ispunjavati uvjete predviđene članom 20. Pravilnika o osposobljavanju vozača motornih vozila BiH.

Za instruktora vožnje koji zasniva radni odnos u autoškoli potrebno je dostaviti:

- fotokopiju instruktorske dozvole ukoliko ju je izdalo Ministarstvo prosvjete i kulture, a ukoliko je dozvolu izdao neki drugi organ nadležan za obrazovanje s područja Bosne i Hercegovine, fotokopija mora biti ovjerena,
- ovjerenu fotokopiju lične karte i vozačke dozvole,
- original ili ovjerenu fotokopiju ugovora o radu,
- original ili ovjerenu fotokopiju potvrde o prijavi uplate doprinosa kod Poreske uprave RS (obrazac PD 3100).

Za instruktora vožnje kojem je pretao radni odnos u autoškoli:

- original ili ovjerenu fotokopiju odjave uplate doprinosa kod Poreske uprave RS (obrazac PD 3100).

Za vozila koja se uvode u rad autoškole potrebno je dostaviti:

- ovjerenu fotokopiju potvrde o registraciji,
- original ili ovjerenu fotokopiju potvrde o rezultatima ispitivanja (atest duplih komandi),
- ukoliko se vozilo koristi po osnovu ugovora o zakupu potrebno je dostaviti original ili ovjerenu fotokopiju ugovora o zakupu (po osnovu ugovora o zakupu moguće je angažirati vozila C, CE, D, DE kategorije ili C1, C1E, D1 ili D1E potkategorije),
- ukoliko se vozilo koristi po osnovu ugovora o lizingu potrebno je dostaviti original ili ovjerenu kopiju ugovora o lizingu.

II.f Izdavanje odobrenja u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine

Za otvaranje nove autoškole ili izmjenu i dopunu ranije izdatog rješenja u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine potrebno je podnijeti zahtjev uz koji se plaća administrativna taksa od 5 KM, te platiti 5 KM takse za izradu rješenja, što ukupno iznosi 10 KM.²⁰

III. Izdavanje odobrenja za osposobljavanje kandidata za vozače u Hrvatskoj

Zakon o sigurnosti prometa na cestama precizira da je osposobljavanje kandidata za vozače u Hrvatskoj djelatnost koja se obavlja u općem interesu, da predstavlja jedinstveni nastavni proces koji se provodi prema propisanom programu i da program obuhvata tri nastavna predmeta.²¹ Prema istom Zakonu, autoškole provode osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnih predmeta „prometni propisi i sigurnosna pravila“ i „upravljanje vozilom“²², ali one autoškole koje ovlasti i upiše u registar autoškola ministarstvo nadležno za unutarnje poslove,

²⁰ Izvor: Odjel za obrazovanje Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

²¹ Član 200. st. (1) Zakona o sigurnosti prometa na cestama Republike Hrvatske

²² Član 200. st. (2) Zakona o sigurnosti prometa na cestama Republike Hrvatske

nakon što ovlaštena stručna organizacija utvrdi da ispunjavaju uvjete i minimalne standarde utvrđene ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona.²³

Propisi koji uređuju otvaranje autoškole u Hrvatskoj:

- [Zakon o sigurnosti prometa na cestama](#) (Narodne novine, br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15 i 108/17),
- [Pravilnik o minimalnim standardima za rad autoškola](#) (Narodne novine, br. 3/18),
- [Pravilnik o osposobljavanju kandidata za vozače](#) (Narodne novine, br. 132/17 i 6/18),
- [Odluka o visini naknade za utvrđivanje uvjeta za početak rada autoškole](#) (Narodne novine, br. 55/2009)
- [Uredba o tarifi upravnih pristojbi](#) (Narodne novine, br. 8/17)

Uvjeti za otvaranje nove autoškole u Hrvatskoj

Prije otvaranja nove autoškole u Hrvatskoj moraju biti zadovoljeni određeni opći uvjeti. Prema podacima koji se nalaze na internetskoj stranici [Jedinstvene kontaktne točke za usluge](#)²⁴, nova autoškola može se otvoriti u mjestu ili gradu u kojem:

1. ne postoji autoškola, uz uvjet da je na području koje gravitira toj novoj autoškoli najmanji godišnji potencijalni broj kandidata za vozače 150, ili
2. je postojala samo jedna autoškola koja je u međuvremenu prestala s radom,
3. postoji određeni broj autoškola ukoliko je u tim autoškolama broj osposobljenih kandidata za vozače tokom protekle godine veći od potrebnog broja instruktora vožnje u tim autoškolama koji su u procesu osposobljavanja.

Osim toga, nova autoškola može se otvoriti u mjestu koje ima status grada, ako u tom gradu ne postoji niti jedna autoškola. Podnosilac zahtjeva za otvaranje nove autoškole mora, prije podnošenja zahtjeva, od Ministarstva unutarnjih poslova zatražiti da ga obavijesti o tome djeluje li već na području na kojem želi otvoriti autoškolu dovoljan broj autoškola. Kada na određenom području postoji potreba za otvaranjem nove autoškole, podnositelj zahtjeva za otvaranje nove autoškole MUP-u podnosi zahtjev za utvrđivanje uvjeta za početak rada nove autoškole uz predočenje svih dokaza o ispunjavanju propisanih uvjeta. Na temelju zahtjeva, Ministarstvo će od ovlaštene stručne organizacije zatražiti utvrđivanje uvjeta za početak rada autoškole.

Uvjeti za obavljanje djelatnosti osposobljavanja kandidata za vozače za pravnu ili fizičku osobu (obrtnika)

Na internetskoj stranici [Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske](#) nalazi se lista uvjeta koje mora zadovoljavati autoškola kako bi mogla obavljati djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače. Autoškola mora imati:

1. instruktora vožnje te stručnog voditelja autoškole i predavača nastavnog predmeta „prometni propisi i sigurnosna pravila“, koji mogu osposobljavati kandidate za vozače i kao instruktori vožnje,
2. propisno opremljenu učionicu, uredski prostor za prijem kandidata i rad voditelja autoškole,

²³ Član 201. st. (1) Zakona o sigurnosti prometa na cestama Republike Hrvatske

²⁴ Jedinstvena kontaktna točka za usluge (*Point of Single Contact – PSC.HR*) nudi odgovore za pokretanje posla u Hrvatskoj i informacije kako posloovati u EU.

3. propisno opremljeno i označeno prometno vježbalište/*poligon* za osposobljavanje kandidata za vozače onih kategorija vozila za koje autoškola ima ovlaštenja od najmanje 510 m² (najmanje dužine 60 i širine 8,5 metara) udaljeno najviše 10 km cestom od autoškole i pomoćne prostore koji omogućuju nesmetano osposobljavanje kandidata i obavljanje djelatnosti, u vlasništvu ili zakupu,
4. najmanje po jedno tehnički ispravno vozilo one kategorije za koju se obavlja osposobljavanje u vlasništvu, leasingu ili najmu, opremljeno za osposobljavanje kandidata za vozače AM, A1, A2, A i B kategorije do 10 godina starosti, priključno vozilo do 20 godina starosti, a za ostale kategorije vozilo do 15 godina starosti,
5. nastavna sredstva i pomagala, informatičku opremu i program za realizaciju sadržaja nastavnog predmeta „prometni propisi i sigurnosna pravila“ te kompjutersku opremu za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom.

Potrebni dokumenti za dobijanje ovlaštenja za rad autoškole

Informacije o potrebnim dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje ovlaštenja za rad autoškole također se nalaze na internetskoj stranici hrvatskog MUP-a, a to su:

1. obrazac zahtjeva za izdavanje ovlaštenja za rad autoškole
2. dokumenti koji se prilažu uz popunjeni obrazac zahtjeva:
 - dokaz o registriranoj djelatnosti osposobljavanja (izvadak iz registra nadležnog suda, obrtnog registra ili registra udruženja),
 - dokaz o stručnoj osposobljenosti zaposlenika (važeću vozačku dozvolu određene kategorije, dozvolu instruktora vožnje određene kategorije, dozvolu stručnog voditelja i predavača),
 - dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu propisno opremljene učionice, s tlocrtom učionice u mjerilu i dokazom o ispunjavanju uvjeta zaštite na radu propisanih posebnim propisom,
 - dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu uredskog prostora za prijem kandidata za vozače i rad stručnog voditelja autoškole s dokazom o ispunjavanju uvjeta zaštite na radu propisanih posebnim propisom,
 - dokaz o vlasništvu, ugovor o zakupu ili druga dokumentacija kojom se dokazuje pravo korištenja cjelokupne površine prometnog vježbališta/*poligona* od najmanje 510 m² (najmanje dužine 60 i širine 8,5 metara) s tlocrtom vježbališta/*poligona* i opisom ucrtanih prometnotehničkih elemenata za kategorije za koje će autoškola osposobljavati kandidate,
 - dokaz o vlasništvu vozila ili ugovor o leasingu ili najmu propisno opremljenih vozila za kategorije vozila za koje autoškola podnosi zahtjev za izdavanje ovlaštenja za osposobljavanje kandidata za vozače i pripadajuća dokumentacija (fotokopija važeće saobraćajne dozvole, kartona periodičnih pregleda vozila i potvrde o ispitivanju vozila),
 - dokaz o posjedovanju nastavnih sredstava, pomagala i opreme za nastavu iz nastavnog predmeta „prometni propisi i sigurnosna pravila“,
 - dokaz o posjedovanju kompjuterskog programa za realizaciju nastave iz nastavnog predmeta prometni propisi i sigurnosna pravila“,
 - dokaz o vlasništvu kompjuterske opreme za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom
 - **upravna pristojba za izdavanje odobrenja za osposobljavanje kandidata za vozače i upisa u registar autoškola u iznosu od 2.100 HRK (554 KM),**

(Tarifni broj 13. Uredbe o tarifi upravnih pristojbi). Broj računa: Državni proračun HR1210010051863000160, model: HR64, poziv na broj: 5002-713-OIB

- dokaz o uplati propisane naknade za utvrđivanje uvjeta rada autoškole u skladu s Odlukom o visini naknade za utvrđivanje uvjeta za početak rada autoškole, propisane od strane Hrvatskog auto-kluba („NN“, broj 55/09). Broj računa: Hrvatski auto-klub HR1523600001101244010, model: HR05, poziv na broj: 1112 i to:

- **1.600 HRK (422 KM) + PDV za početak rada autoškole, podružnice ili izdvojenog pogona,**
- **980 HRK (258 KM) + PDV za promjenu naziva odnosno statusnog obilježja autoškole,**
- **1.200 HRK (316 KM) + PDV za proširenje djelatnosti autoškole ili promjenu sjedišta (lokacije) odnosno nekog drugog uvjeta za rad autoškole.**

Izdavanje rješenja i upis u registar autoškola - Nakon što se neposrednim uviđajem utvrdi da je autoškola ispunila sve propisane standarde i uvjete, Ministarstvo unutarnjih poslova autoškoli izdaje rješenje za rad i upisuje je u registar autoškola, prema podacima [Jedinstvene kontaktne točke za usluge](#).

Zakon o sigurnosti prometa na cestama

U nastavku je naveden dio Zakona o sigurnosti prometa na cestama Hrvatske kojim se uređuje osposobljavanje kandidata za vozače.

Član 200.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozače je djelatnost koja se obavlja u općem interesu, a pretpostavlja jedinstveni nastavni proces koji se provodi prema propisanom programu. Program obuhvaća nastavne predmete: Prometni propisi i sigurnosna pravila, Upravljanje vozilom i Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći.

(2) Osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom provode autoškole.

(3) Osposobljavanje kandidata za vozače iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći provodi Hrvatski crveni križ i zdravstvene ustanove koje za to ovlasti ministar nadležan za zdravstvo.

(4) Program, provedbu programa, uvjete i način osposobljavanja kandidata za vozače iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, koje provode autoškole, propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa.

(5) Program, provedbu programa, uvjete i način osposobljavanja kandidata za vozača te najmanje jedinstvene minimalne izračunske elemente vrijednosti nastavnog sata za nastavni predmet Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći propisuje ministar nadležan za zdravstvo u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove, a troškove snosi kandidat za vozača.

(6) Novčanom kaznom od 5.000 kuna (1.318 KM) do 15.000 kuna (3.954 KM) kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako neovlašteno osposobljava kandidate za vozače.

(7) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500 kuna (395 KM) do 5.000 kuna (1.318 KM) i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Član 201.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozače izvode autoškole koje za to ovlasti i upiše u registar autoškola ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, nakon što ovlaštena stručna organizacija utvrdi da ispunjavaju uvjete i minimalne standarde utvrđene ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona. Registar autoškola vodi ministarstvo nadležno za unutarnje

poslove. Registar sadrži sljedeće podatke: broj upisa u registar, naziv autoškole, statusni oblik, sjedište autoškole, sjedište podružnice ili izdvojenog pogona, kategorije vozila za koje je registrirana, datum upisa u registar, datum i razloge za brisanje iz registra.

(2) Ovlašćuje se ministar nadležan za unutarnje poslove da pravilnikom propiše minimalne standarde iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka ne može se prenijeti na druge subjekte.

(4) Novčanom kaznom od 5.000 (1.318 KM) do 15.000 kuna (3.954 KM) kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako osposobljava kandidate za vozače suprotno odredbama ovoga članka.

(5) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500 kuna (395 KM) do 5.000 kuna (1.318 KM) i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(6) Protiv rješenja iz ovoga članka ne može se podnijeti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 202.

(1) Za provedbu djelatnosti osposobljavanja kandidata za vozače, u skladu s člankom 201. ovoga Zakona, autoškola mora imati:

1) instruktora vožnje te stručnog voditelja autoškole i predavača nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, koji mogu osposobljavati kandidate za vozače i kao instruktori vožnje,

2) propisno opremljenu učionicu, uredski prostor za prijem kandidata i rad stručnog voditelja autoškole,

3) propisno opremljeno i označeno prometno vježbalište za osposobljavanje kandidata za vozače onih kategorija vozila za koje autoškola ima ovlaštenja od najmanje 510 m², udaljeno najviše 10 km cestom od autoškole i pomoćne prostore koji omogućuju nesmetano osposobljavanje kandidata i obavljanje djelatnosti, u vlasništvu ili zakupu,

4) najmanje po jedno tehnički ispravno vozilo one kategorije za koju se obavlja osposobljavanje u vlasništvu, leasingu ili najmu, opremljeno za osposobljavanje kandidata za vozače A1, A2, A, AM i B kategorije vozila do deset godina starosti, priključno vozilo do 20 godina starosti, a za ostale kategorije vozila do 15 godina starosti,

5) nastavna sredstva i pomagala, informatičku opremu i program za realizaciju sadržaja nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila te računalnu opremu za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom iz članka 206. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 4. ovoga članka, starost vozila B kategorije koje je dodatno prilagođeno za osposobljavanje osoba s invaliditetom i osoba s tjelesnim oštećenjem može biti do 15 godina starosti.

(3) Odredbe stavka 1. točke 4. ovoga članka ne primjenjuju se na vozila Oružanih snaga Republike Hrvatske.

(4) Autoškola smije, u podružnici (izdvojenom pogonu), izvan sjedišta osposobljavati kandidate za vozače ako ispunjava uvjete iz ovoga članka te ako joj ministarstvo nadležno za unutarnje poslove za to izda ovlaštenje i odobri upis u registar.

(5) Osposobljavanje kandidata za vozače u autoškoli iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila izvodi predavač, iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom izvodi instruktor vožnje, a iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći izvodi predavač, doktor medicine.

(6) Autoškola samostalno izrađuje cjenik za uslugu osposobljavanja kandidata za vozača iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom u autoškoli za pojedinu kategoriju vozila. Cijena osposobljavanja kandidata za vozače je sastavni dio ugovora koji sklapaju kandidat za vozača i autoškola.

Član 203.

(1) Stručni voditelj autoškole može biti osoba koja je završila najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij, u trajanju od tri godine prometnog smjera (cestovnog) te stekla odgovarajući naziv u skladu s posebnim zakonom, s najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima obrazovanja ili osposobljavanja u cestovnom prometu, koja ima položen stručni ispit iz stavka 3. ovoga članka i valjanu dozvolu instruktora vožnje onih kategorija vozila za koje se osposobljava kandidate u autoškoli.

- (7) Dozvolu stručnom voditelju autoškole, predavaču i instrukturu vožnje izdaje ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, a predavaču iz nastavnog predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nesreći izdaje ministarstvo nadležno za zdravstvo.
- (8) Osobama iz stavka 7. ovoga članka neće se izdati odnosno ukinut će se dozvole za obavljanje propisanih poslova, ako su pravomoćno osuđene za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti odnosno ako su pravomoćno osuđene za prekršaje iz ovoga Zakona za koje je propisana kazna zatvora.
- (9) Novčanom kaznom od 5.000 kuna (1.318 KM) do 15.000 kuna (3.954 KM) kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba obrtnik ako dopusti da kandidate za vozače osposobljava osoba koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.
- (10) Za prekršaj iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1.500 kuna (395 KM) do 5.000 kuna (1.318 KM) i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- (11) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 kuna (263 KM) kaznit će se za prekršaj osoba koja osposobljava kandidata za vozača, a ne ispunjava za to propisane uvjete, kao i instruktor vožnje koji za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača kod sebe nema ili nema propisno popunjen nalog za osposobljavanje ili ga ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe.
- (12) Novčanom kaznom u iznosu od 500 kuna (132 KM) kaznit će se za prekršaj instruktor vožnje ako nema kod sebe dozvolu instruktora vožnje i vozačku dozvolu ili ih ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe.

Pravilnik o minimalnim standardima za rad autoškola

Pravilnikom o minimalnim standardima za rad autoškola propisani su minimalni standardi koje mora ispunjavati pravna ili fizička osoba (obrtnik) za provođenje jedinstvenog nastavnog procesa u autoškoli te se propisuje izdavanje ovlaštenja za rad autoškola. U tekstu Pravilnika termin „Ministarstvo“ se odnosi na ministarstvo nadležno za unutarnje poslove. U članu 4. Pravilnika precizirano je koja dokumentacija se dostavlja MUP-u uz zahtjev za izdavanje ovlaštenja. Ta dokumentacija je navedena na stranici 23 istraživačkog rada, a ovdje navodimo ostale dijelove Pravilnika.

Član 5.

- (1) Pravna ili fizička osoba (obrtnik) u postupku izdavanja ovlaštenja za rad autoškole, dužna je priložiti dokaze o stručnoj osposobljenosti djelatnika (važeće dozvole stručnog voditelja, predavača i instruktora vožnje).
- (2) Pravna ili fizička osoba (obrtnik) u postupku izdavanja ovlaštenja za rad autoškole, dužna je priložiti dokumentaciju kojom dokazuje ispunjavanje propisanih materijalno-tehničkih uvjeta za rad autoškole:
- dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu propisno opremljene učionice (tlocrt učionice u mjerilu) s dokazom o ispunjavanju uvjeta zaštite na radu propisanih posebnim propisom,
 - dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu uredskog prostora za prijem kandidata za vozače i rad stručnog voditelja autoškole s dokazom o ispunjavanju uvjeta zaštite na radu propisanih posebnim propisom,
 - dokaz o vlasništvu ili ugovor o zakupu prometnog vježbališta od najmanje 510 m² (najmanje duljine 60 i širine 8,5 metara) za AM, A1, A2, A i B kategorije vozila (tlocrt vježbališta s opisom prometno-tehničkih elemenata), a za ostale kategorije odgovarajuće povećanje prema potrebnoj veličini površine u odnosu na prometno-tehničke elemente vodeći računa o kapacitetu vježbališta,
 - dokaz o vlasništvu ili ugovor o leasingu ili najmu propisno opremljenih vozila za kategorije vozila za koje autoškola podnosi zahtjev za izdavanje ovlaštenja za

- osposobljavanje kandidata za vozače i pripadajućom dokumentacijom,
- dokaz o posjedovanju nastavnih sredstava, pomagala i opreme za nastavu iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila,
- dokaz o posjedovanju računalnog programa za realizaciju nastave iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila,
- računalnu opremu za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom.

Član 6.

(1) Minimalni standardi u smislu ovog Pravilnika podrazumijevaju minimalnu razinu tehničke opremljenosti i kvalitetu materijalno-tehničkih resursa koje mora ispunjavati pravna ili fizička osoba (obrtnik) za obavljanje djelatnosti osposobljavanja kandidata za vozače u autoškoli.

(2) Materijalno-tehnički resursi iz stavka 1. ovog članka su učionica, uredski prostor, sanitarni čvor, prometno vježbalište, vozila za osposobljavanje kandidata za vozače te nastavna sredstva i pomagala.

(3) Materijalno-tehnički resursi autoškole iz stavka 2. ovog članka moraju udovoljiti minimalnoj razini tehničke opremljenosti za kvalitetno provođenje propisanog jedinstvenog nastavnog programa iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom.

Član 7.

(1) Za obavljanje poslova osposobljavanja kandidata za vozače autoškola mora imati poslovni prostor, koji čine učionica za izvođenje nastave iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila te uredski prostor za prijem kandidata za vozače i rad stručnog voditelja autoškole.

(2) Prostorije autoškole iz stavka 1. ovog članka ne smiju biti dio ugostiteljskog ili stambenog prostora, odnosno ne smiju biti neposredno povezane s ugostiteljskim objektom.

(3) Prostorije autoškole mogu se nalaziti u samostalnoj građevinskoj cjelini ili u višenamjenskoj građevinskoj cjelini uz uvjet iz stavka 2. ovog članka.

Član 8.

(1) Učionica za izvođenje nastave iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila u smislu minimalne razine tehničke opremljenosti mora biti izgrađena i opremljena, odnosno mora imati:

- vlastiti ulaz koji ne služi kao prolaz u prijemni ured,
- ukupnu površinu od najmanje 25 m² i oblik koji udovoljava didaktičko-metodičkim zahtjevima i standardima za izvođenje nastave,
- visinu od najmanje 2,4 m,
- minimalnu radnu površinu od najmanje 1,5 m² po kandidatu za vozača,
- funkcionalan i odgovarajući namještaj, prilagođen zahtjevima nastavnog programa u autoškoli te izrađen od materijala lakog za održavanje (radni stolovi ili školske klupe sa stolicama, ormari za odlaganje nastavnog pribora, opreme i dokumentacije),
- računalnu opremu za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom Organizacijom,
- školsku ploču ili odgovarajuću plohu za pisanje s mogućnošću okretanja, veličine najmanje 1 m² ili bez mogućnosti okretanja veličine 2 m² ili više.

(2) Prostor učionice iz stavka 1. ovoga članka mora udovoljavati i uvjetima propisanim posebnim propisima o tehničkoj opremljenosti, zaštiti na radu, zaštiti i unapređenju čovjekova okoliša i zaštiti od buke.

Član 9.

(1) Autoškola mora imati uredski prostor za prijem kandidata za vozače i rad stručnog voditelja autoškole visine najmanje 2,4 m i površine najmanje 8 m².

(2) Uredski prostor mora imati:

- potreban uredski namještaj za prijem kandidata i rad stručnog voditelja,
- računalnu i telekomunikacijsku opremu potrebnu za redovno poslovanje i ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom.

(3) Na ulasku u uredski prostor autoškole mora biti istaknuta natpisna ploča autoškole koja sadrži naziv, djelatnost i sjedište s adresom te istaknutu obavijest o radnom vremenu.

(4) U uredskom prostoru na vidljivom mjestu mora biti istaknut cjenik za uslugu osposobljavanja kandidata za vozače iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom za pojedinu kategoriju vozila te obavijest o visini naknade za polaganje vozačkog ispita po pojedinom nastavnom predmetu koja se plaća ovlaštenoj stručnoj organizaciji.

Član 10.

(1) Autoškola mora imati uređen i prikladno opremljen sanitarni čvor za potrebe svih korisnika poslovnog prostora, koji s njim čini funkcionalnu cjelinu.

(2) Sanitarni čvor mora biti izgrađen tako da omogućava odvojeno korištenje (muški i ženski).

Član 11.

(1) Za osposobljavanje izvođenja posebnih radnji vozilom u okviru nastave iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom, autoškola mora imati propisano izgrađeno i opremljeno prometno vježbalište sa suvremenim kolničkim zastorom i obilježenim prometno-tehničkim elementima za kategoriju vozila za koju autoškola osposobljava kandidate.

(2) Pravna ili fizička osoba (obrtnik) koja koristi prometno vježbalište mora posjedovati svu dokumentaciju kojom dokazuje pravo korištenja (vlasnički list, ugovor o zakupu ili druga dokumentacija) cjelokupne površine prometnog vježbališta.

Član 12.

(1) Prometno vježbalište autoškole mora imati suvremeni kolnički zastor i obilježene prometno-tehničke elemente propisane Programom vozačkog ispita za kategoriju za koju autoškola osposobljava kandidate. Prometno-tehnički elementi mogu biti međusobno povezani, što ovisi o obliku, dimenzijama i veličini prometnog vježbališta.

(2) Ako se prometno-tehnički elementi na prometnom vježbalištu preklapaju, onda svaki pojedini prometno-tehnički element mora biti obilježen različitom bojom.

(3) Prometno vježbalište mora biti obilježeno prometnim znakom »Zabrana prometa u oba smjera« s dodatnom pločom »Osim za vozila autoškole«. Obveza je vlasnika, odnosno korisnika prometnog vježbališta istaknuti na vidnom mjestu kod ulaza u vježbalište nazive autoškola koje ga koriste.

Član 13.

Za izvođenje nastave iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom autoškola mora imati ispitano sukladno članku 276. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, br. 67/08., 48/10., 74/11., 80/13., 158/13., 92/14., 64/15. i 108/17.) i tehnički ispravno te čisto i uredno vozilo pojedine kategorije, koje udovoljava uvjetima iz propisa kojim se reguliraju tehnički uvjeti vozila u prometu na cestama i uvjetima određenima propisom kojim se regulira program vozačkog ispita.

Član 14.

(1) Vozila B, C1, C, D1 i D kategorije za izvođenje nastave iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom moraju imati:

- udvojene komande najmanje spojke i radne kočnice, a za vozila B kategorije bez papučice spojke najmanje radne kočnice,
- uređaje na udvojenim komandama na vozilima B kategorije koji pri uporabi daju zvučne signale,
- uz propisane (standardne) uređaje i opremu, dodatno unutarnje i dva vanjska zrcala na vozilima B kategorije, koja i instruktoru vožnje omogućuju nadzor nad vozilom,
- najmanje dva dodatna vanjska zrcala za skup vozila BE kategorije, ovisno o konstrukcijskim osobinama i opremi prikolice,
- najmanje četiri vozačka zrcala s vanjskih strana prednjeg dijela vozila na vozilima C1, C, D1 i D kategorije,
- tahograf za vozila C1, C, D1 i D kategorije,
- aparat za gašenje požara,
- ploču za označavanje vozila autoškole i

- oznaku autoškole istaknutu na odgovarajućim mjestima, odnosno naljepnice.
- 2) Vozilo iz stavka 1. ovoga članka mora se podvrgnuti ispitivanju o čemu se mora pribaviti potvrda o obavljenom ispitivanju od ovlaštene organizacije.
- (3) Vozilo B kategorije kojim instruktor vožnje za vrijeme nastavnog sata iz Upravljanja vozilom prati kandidata za vozača vozila AM, A1, A2 ili A kategorije mora udovoljavati uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, a ako ga prati vozilom A1 ili A2 ili A kategorije, to vozilo mora udovoljavati uvjetima iz članka 16. stavka 1. podstavka 1. ovoga Pravilnika.

Član 15.

- (1) Ploča za označavanje vozila autoškole je svjetleća ili obojena reflektirajućom žutom bojom i na njoj je upisan tekst »Autoškola«. Iza teksta »Autoškola« s desne strane u plavome polju dimenzija 150×150 mm upisana je oznaka »L« bijele boje. Dimenzije ploče su 630×200 mm.
- (2) Na osobnim automobilima ploča za označavanje vozila autoškole ispisana s obje strane postavlja se na najvišem mjestu vozila, a na ostalim vozilima postavlja se na prednjoj i stražnjoj strani vozila, osim na vozilima AM, A1, A2 i A kategorije.
- (3) Na ploči za označavanje vozila autoškole iz stavka 1. ovoga članka, nosaču te ploče ili krovu vozila na kojem se nalazi ploča ne smije biti ništa dopisano, nalijepljeno, postavljeno ili nadograđeno.
- (4) Naljepnica s oznakom autoškole je žute boje, dimenzije 500 × 250 mm s upisanim nazivom autoškole, sjedištem, adresom i brojem telefona, slovima crne boje, a postavlja se na lijevim i desnim prednjim vratima vozila autoškole.
- (5) Izgled i sadržaj ploče iz stavka 1. ovoga članka te naljepnice iz stavka 4. ovoga članka propisan je na obrascima koji su tiskani uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (Obrazac 1. i 2.).

Član 16.

- (1) Bijela oznaka »L« u plavom polju dimenzija 150×150 mm postavlja se na:
- motociklu i mopedu – na stražnjoj strani vozila, neposredno uz registarsku pločicu,
 - traktoru – jedna pločica na prednjoj strani traktora, a druga na stražnjoj strani prikolice, neposredno s lijeve strane registarske pločice, i
 - radnom stroju – jedna pločica na prednjoj strani vozila, a druga na stražnjoj strani vozila, neposredno s lijeve strane registarske pločice.
- (2) Izgled oznake iz stavka 1. ovoga članka propisan je na obrascu koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (Obrazac 3.).

Član 17.

(1) Za izvođenje nastave iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila te Upravljanje vozilom, autoškola mora imati minimum nastavnih sredstava i pomagala i to:

I. Propise koji uređuju djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače:

- zakone kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama i provedbene propise donesene na temelju tog zakona, i
- druge propise iz područja cestovnog prometa i sigurnosti u prometu.

II. Stručnu literaturu:

- o osposobljavanju kandidata za vozače vozila svih kategorija i bicikla,
- o uređajima na vozilima koji su značajni za sigurnost u cestovnom prometu,
- o djelovanju raznih nepovoljnih činitelja na odvijanje cestovnog prometa,
- iz područja psihologije prometa, prometne tehnike, andragogije i metodike obuke vožnje, i
- testove znanja koji se koriste tijekom nastave.

III. Nastavna sredstva i pomagala:

- računalo s monitorom ili više njih ili LCD projektorom,
- računalni program za realizaciju nastave iz predmeta Prometni propisi i sigurnosna Pravila,
- panoe s prikazom prometnih znakova, opreme i signalizacije na cestama,
- komplet propisane opreme vozila u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama,
- tahograf sa zapisnim listovima ili digitalni tahograf (za vozila C1, C, D1, D

kategorije),

- uređaj za komunikaciju s kandidatima za vozače vozila AM, A1, A2 ili A kategorije,
- prsluk reflektirajuće boje s bijelom oznakom »L« u plavom polju i najmanje dvije homologirane kacige različitih standardiziranih veličina za kandidate za vozače vozila AM, A1, A2 ili A kategorije,
- filmove koji po sadržaju obuhvaćaju nastavni plan i program iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, i
- potreban broj čunjeva.

(2) U svrhu poboljšanja kvalitete izvođenja nastave u autoškoli, kao i dodatno razvijanje tehnike i vještina kandidata za vozače, u okviru teorijske nastave i nastave iz upravljanja vozilom u sklopu autoškole može se koristiti i suvremeni simulator vožnje.

IV. Izdavanje dozvole za osposobljavanje kandidata za vozače u Srbiji

Osposobljavanje kandidata za vozače i uvjete za otvaranje autoškole u Srbiji reguliraju Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima i Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava privredno društvo, odnosno ogranak privrednog društva ili srednja stručna škola koji vrše osposobljavanje kandidata za vozače.

Kako propisuje Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima, djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače može da obavlja samo privredno društvo ili srednja stručna škola koja se bavi obrazovanjem učenika za obrazovni profil vozač motornih vozila, kada ispuni propisane uvjete i kada za to dobije dozvolu. Dozvolu izdaje ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Takse koje je potrebno uplatiti za dobijanje određenih rješenja propisane su Zakonom o republičkim administrativnim taksama:²⁵

- za rješenje po zahtjevu za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za izdavanje dozvole za obavljanje osposobljavanja kandidata za vozače..... 87.720 dinara (1.447 KM);
- za žalbu na rješenje o otklanjanju nedostataka i privremenoj zabrani obavljanja osposobljavanja vozača.....1.250 dinara (20,60 KM);
- za rješenje kojim se utvrđuje da je pravno lice kojem je privremeno zabranjeno obavljanje osposobljavanja kandidata za vozače otklonilo nedostatke zbog kojih mu je zabrana osposobljavanja izrečena12.630 dinara (208 KM).²⁶

Za rješenje po zahtjevu za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta prilikom promjene poligona, učionice, odnosno mjesta izvođenja poligonske radnje "zaustavljanje i polazak vozilom na putu sa usponom", plaća se taksa u iznosu od 50% takse propisane stavom 1. tarifnog broja 42.

Zakon o republičkim administrativnim taksama određuje da se taksa u Republici Srbiji uplaćuje na propisani uplatni račun javnih prihoda i da prihod od taksi propisanih ovim zakonom pripada budžetu Republike Srbije.²⁷

²⁵ Zakon o republičkim administrativnim taksama, Službeni glasnik Republike Srbije, br. 43/2003, 51/2003, 61/2005, 101/2005, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011, 55/2012., 93/2012, 47/2013, 65/2013., 57/2014, 45/2015, 83/2015, 112/2015, 50/2016., 61/2017, 113/2017, 3/2018, 50/2018 i 95/2018)

²⁶ Tarifni broj 42.

²⁷ Član 16. Zakona o republičkim administrativnim taksama

Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima

Poglavlje XII Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima odnosi se na osposobljavanje kandidata za vozače. Zakon općenito uređuje ovu oblast, a više detalja propisuju podzakonski akti doneseni na osnovu njega. U nastavku navodimo najznačajnije članove Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima koji se odnose na osposobljavanja kandidata za vozače.

XII Osposobljavanje kandidata za vozače

1. Opšte odredbe

Član 206.

Osposobljavanje kandidata za vozače je delatnost od opšteg interesa koja ima za cilj da kandidat za vozača stekne teorijska i praktična znanja i veštine potrebne za samostalno i bezbedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu.

Osposobljavanje kandidata za vozače se sastoji od: teorijske obuke, praktične obuke u upravljanju vozilom i vozačkog ispita.

Član 207.

Osposobljavanje kandidata za vozače može da obavlja samo privredno društvo ili srednja stručna škola koja se bavi obrazovanjem učenika za obrazovni profil vozač motornih vozila, kada ispuni propisane uslove i kada za to dobije dozvolu.

Dozvolom iz stava 1. ovog člana može se odrediti da se u pravnom licu iz stava 1. ovog člana može obavljati obuka kandidata za vozače samo pojedinih kategorija vozila.

Dozvolu iz stava 1. ovog člana izdaje ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Ako pravno lice iz stava 1. ovog člana osposobljavanje kandidata za vozače obavlja van teritorije organizacione jedinice ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove (policijske uprave) na kojoj se nalazi sedište pravnog lica, mora osnovati ogranak, odnosno drugu propisanu organizacionu celinu i za isti dobiti dozvolu iz stava 1. ovog člana.

Izuzetno od odredaba stava 4. ovog člana:

1) ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove može dozvoliti da pravno lice praktični ispit sprovodi na teritoriji naseljenog mesta koje nije na teritoriji policijske uprave na kojoj se nalazi sedište pravnog lica, pri čemu pravno lice ne mora osnovati ogranak, odnosno drugu propisanu organizacionu celinu, i za isti dobiti dozvolu, ako naseljeno mesto koje je sedište privrednog društva ne ispunjava propisane uslove za sprovođenje praktičnog ispita;

2) pravno lice praktičnu obuku kandidata za vozače može sprovoditi na svim putevima na teritoriji Republike Srbije.

Dozvolu iz stava 1. ovog člana ne može dobiti pravno lice nad kojim je otvoren postupak stečaja.

Ukoliko je pravnom licu koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače, do datuma podnošenja zahteva za izdavanje dozvole, oduzimana dozvola više od dva puta za poslednjih 10 godina, dozvola se neće izdati.

Obrazovanje lica za obrazovni profil vozač motornog vozila, kao i učenika koji se za vozače obučavaju u okviru redovnog nastavnog plana i programa, vrše srednje stručne škole po propisima koje donosi ministar nadležan za obrazovanje. Program obrazovanja ovih lica mora obuhvatiti najmanje sadržaj programa utvrđenog u skladu sa ovim zakonom.

Program osposobljavanja pripadnika ministarstva nadležnog za poslove odbrane za vozače motornih vozila koje se obavlja u Vojsci Srbije mora obuhvatiti najmanje sadržaj programa utvrđenog u skladu sa ovim zakonom. Bliže propise o vaspitanju i obrazovanju vojnih lica za vozače motornih vozila donosi ministar nadležan za poslove odbrane.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, vodi registar pravnih lica, odnosno njihovih ograna, za koje je izdalo dozvolu.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove donosi bliže propise o načinu vođenja registra iz stava 10. ovog člana.

Član 208.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno ogranak privrednog društva iz člana 207. stav 4. ovog zakona, mora da ima:

- 1) *najmanje jednu propisno opremljenu školsku učionicu* za teorijsku obuku i polaganje vozačkih ispita za najmanje 10 kandidata, u vlasništvu ili u zakupu privrednog društva, odnosno koju koristi srednja stručna škola. Učionica može biti zakupljena samo za potrebe jednog pravnog lica, odnosno ogranka,
- 2) poslovni prostor za administrativne poslove u vlasništvu pravnog lica ili uzet u zakup. Poslovni prostor može biti zakupljen samo za potrebe jednog pravnog lica, odnosno ogranka,
- 3) propisana nastavna sredstva i učila,
- 4) najmanje tri vozila "B" kategorije i najmanje po jedno vozilo za ostale kategorije vozila, za koje pravno lice, odnosno ogranak vrši obuku kandidata za vozače, koja su registrovana na pravno lice ili su obezbeđena po osnovu lizinga. Ukoliko se ne obavlja obuka kandidata za vozače motornih vozila "B" kategorije, pravno lice mora imati ukupno najmanje tri vozila odgovarajućih kategorija koja su registrovana na pravno lice ili su obezbeđena po osnovu lizinga,
- 5) uređeni poligon za početnu praktičnu obuku vozača, koji omogućava izvođenje radnji sa vozilom propisanih programom praktične obuke, u vlasništvu pravnog lica, uzet u zakup ili dat na korišćenje rešenjem lokalne samouprave,
- 6) informacionu opremu koja omogućava efikasno povezivanje pravnog lica, odnosno njegovog ogranka, sa ministarstvom nadležnim za unutrašnje poslove radi dostavljanja propisanih podataka,
- 7) sistem za snimanje (u daljem tekstu: audio-video sistem), postavljen u učionici čije karakteristike obezbeđuju sačinjavanje audio-video zapisa koji, saglasno karakteristikama prostora u kojem je postavljen, omogućava identifikaciju svih kandidata i ispitivača, odnosno lica koja vrše nadzor, celim tokom teorijskog ispita i registrovanje njihove međusobne komunikacije.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova, obezbeđuje Informacioni sistem osposobljavanja kandidata za vozače (u daljem tekstu: Informacioni sistem) koji omogućava dostavu propisanih podataka od strane pravnog lica iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno ogranka iz člana 207. stav 4. ovog zakona, u centralnu informacionu bazu podataka koju vodi ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: centralna baza podataka). Informacioni sistem mora obezbediti i povezivanje ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove sa drugim državnim organima, odnosno imaocima javnih ovlašćenja, odnosno pravosudnim organima, odnosno zdravstvenim ustanovama, u cilju obezbeđenja propisanih podataka na osnovu kojih ovaj sistem automatski utvrđuje da li pravno lice, odnosno instruktori vožnje, predavači i ispitivači, koji su u radnom odnosu u pravnom licu, odnosno njegovom ogranku, odnosno kandidati za vozača, ispunjavaju propisane uslove.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona je dužno da održava deo Informacionog sistema i audio-video sistem, koji je u pravnom licu, odnosno njegovom ogranku, na način koji će omogućiti njihove propisane funkcionalnosti.

Član 209.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno ogranak iz člana 207. stav 4. ovog zakona, dužno je da ima u radnom odnosu, na određeno ili neodređeno vreme:

- 1) sa punim radnim vremenom, najmanje tri instruktora vožnje "B" kategorije i najmanje jednog instruktora za svaku od kategorija vozila za koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače. Ukoliko pravno lice ne vrši osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila "B" kategorije mora imati ukupno najmanje tri instruktora vožnje odgovarajućih kategorija,
- 2) najmanje jednog predavača teorijske nastave,

3) najmanje jednog ispitivača za svaku od kategorija vozila za koje pravno lice vrši osposobljavanje,
4) najmanje jedno lice za evidentiranje podataka (administrator), koje putem Informativnog sistema u centralnu bazu podataka dostavlja podatke na propisani način i ima uvid u sve podatke iz centralne baze podataka koji se odnose na pravno lice kod kojeg je u radnom odnosu.

Instruktori vožnje, ispitivači, predavači i administrator moraju imati odgovarajuću prijavu na obavezno socijalno osiguranje u tom pravnom licu, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Izuzetno od stava 1. tačka 2) ovog člana, predavač teorijske obuke može biti angažovan i van radnog odnosa, po osnovu ugovora o dopunskom radu.

Pravno lice, odnosno njegov ogranak mora angažovati pravno ili fizičko lice koje će biti zaduženo za održavanje Informativnog sistema i audio-video sistema, na način koji će omogućiti njihove propisane funkcionalnosti.

U cilju automatskog utvrđivanja da li su ispunjeni uslovi iz st. 1-3. ovog člana, pravno lice, putem Informativnog sistema iz člana 208. stav 3. ovog zakona, mora dostaviti u centralnu bazu podataka podatak o JMBG predavača teorijske obuke, instruktora vožnje, ispitivača i administratora, na osnovu čega se iz jedinstvene informacione baze Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja utvrđuje datum početka osiguranja, osnov osiguranja, datum prestanka osiguranja, radno vreme (puno, nepuno, skraćeno) i podatak da li je lice zaposleno kod više poslodavaca.

Član 210.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove donosi bliže propise o uslovima koje mora ispunjavati pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno ogranak iz člana 207. stav 4. ovog zakona.

Pravno lice dužno je da obezbedi ispunjenost propisanih uslova za obuku kandidata za vozače.

Pravno lice će privremeno prestati sa teorijskom obukom kandidata za vozače kada prestane da ispunjava uslove:

- 1) iz člana 208. stav 1. tačka 1) ili,
- 2) iz člana 208. stav 1. tačka 6) ili,
- 3) iz člana 209. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

Pravno lice će privremeno prestati sa praktičnom obukom kandidata za vozače određene kategorije vozila kada prestane da ispunjava uslove:

- 1) iz člana 208. stav 1. tačka 4) ili,
- 2) iz člana 208. stav 1. tačka 5) ili,
- 3) iz člana 208. stav 1. tačka 6) ili,
- 4) iz člana 209. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Pravno lice će privremeno prestati sa organizovanjem i sprovođenjem teorijskog ispita određene kategorije vozila kada prestane da ispunjava uslove:

- 1) iz člana 208. stav 1. tačka 1) ili,
- 2) iz člana 208. stav 1. tačka 6) ili,
- 3) iz člana 208. stav 1. tačka 7) ili,
- 4) iz člana 209. stav 1. tačka 3) ovog zakona, u pogledu ispitivača koji ispunjava uslove za sprovođenje teorijskog ispita.

Pravno lice će privremeno prestati sa organizovanjem i sprovođenjem praktičnog ispita određene kategorije vozila kada prestane da ispunjava uslove:

- 1) iz člana 208. stav 1. tačka 4) ili,
- 2) iz člana 208. stav 1. tačka 5) ili,
- 3) iz člana 208. stav 1. tačka 6) ili,
- 4) iz člana 209. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

O privremenom prestanku sa radom pravno lice će najkasnije prvog sledećeg radnog dana obavestiti organ koji vrši nadzor. Za vreme privremenog prestanka sa radom pravno lice ne sme vršiti osposobljavanje kandidata u skladu sa odredbama ovog člana.

Privremeni prestanak rada može trajati najduže tri meseca.

O završetku privremenog prestanka rada, pravno lice je dužno da obavesti organ koji vrši nadzor najkasnije jedan dan pre početka nastavka sa radom.

Izuzetno od odredaba stava 4. tač. 1) i 4) i stava 6. tačka 1) ovog člana pravno lice koje ima najmanje jedno vozilo, odnosno jednog instruktora vožnje, kategorije "B", najduže u roku od 30 dana od dana

kada je prestalo da ispunjava propisane uslove iz člana 208. stav 1. tačka 4), odnosno iz člana 209. stav 1. tačka 1), može da nastavi osposobljavanje kandidata za vozače kategorije "B". Ako do isteka navedenog roka pravno lice, odnosno njegov ogranak, ne obezbedi propisani broj vozila, odnosno instruktora vožnje kategorije "B", privremeno će prestati sa radom i taj privremeni prestanak traje najduže dva meseca.

Član 211. obog Zakona detaljno propisuje način na koji su autoškole dužne voditi evidenciju, dok član 212. uređuje pitanja početka osposobljavanja kandidata za vozače u smislu ispunjenja starosnog uvjeta koji se odnosi na kandidata za vozača.

7. Vozila za osposobljavanje kandidata za vozače

Član 229.

Vozilo za osposobljavanje kandidata za vozače vozila B kategorije mora imati ugrađene duple nožne komande, osim komande za ubrzavanje, a vozila kategorije C i D umesto duplih komandi mogu imati ugrađenu komandu pomoćne-parkirne kočnice na dohvat ruke instruktora vožnje.

Vozilo za osposobljavanje kandidata za vozače vozila B kategorije ne može imati automatski menjač.

Član 230.

Motorno i priključno vozilo za osposobljavanje kandidata za vozače, kada učestvuje u saobraćaju i kada se na njemu osposobljava kandidat za vozača, mora biti označeno na propisan način.

Bliže propise o uslovima koje moraju ispunjavati vozila za osposobljavanje kandidata za vozača donosi ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Član 231.

Osposobljavanje kandidata za vozača koji je osoba sa invaliditetom, može se obavljati na vozilu proizvedenom ili prepravljenom u skladu sa njegovim potrebama iako nije registrovano na pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno nije obezbeđeno po osnovu lizinga, odnosno ne ispunjava uslove iz člana 229. ovog zakona.

Ostali dijelovi Poglavlja XII Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima su sljedeći:

2. teorijska obuka (čl. 213. i 214.),
3. praktična obuka (od čl. 215. do čl. 217.),
4. prava i obaveze kandidata za vozače (od čl. 218. do 220.),
5. predavač teorijske obuke (čl. 221. i 222.)
6. instruktor vožnje (od čl. 223. do čl. 228.),
8. vozački ispit (od čl. 232. do čl. 237),
9. ispitivač (čl. 238. i 239.),
10. saobraćajni uvjeti za održavanje praktičnog ispita (čl. 240.).

Pravilnik o uslovima koje mora ispunjavati pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače

Puni naziv podzakonskog akta koji propisuje specifične uvjete koje mora ispunjavati pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače, kao i način označavanja vozila kojima se vrši osposobljavanje kandidata je *Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava privredno društvo, odnosno ogranak privrednog društva ili srednja stručna škola koji vrše osposobljavanje kandidata za vozače.*

Prema članu 2. Pravilnika, pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata mora ispunjavati uvjete u pogledu:

- 1) prostora za teorijsku obuku, polaganje teorijskog ispita i administrativne poslove, kao i sredstava, učila i opreme za osposobljavanje kandidata;
- 2) vozila za praktičnu obuku i polaganje praktičnog ispita;
- 3) uređenog poligona za praktičnu obuku;
- 4) kadrova potrebnih za obavljanje poslova teorijske i praktične obuke i polaganja vozačkih ispita.

Podatke o prethodno navedenim uvjetima, kao i svaku promjenu tih podataka, pravno lice dostavlja, u elektronskom obliku, u centralnu bazu podataka Informatičnog sistema osposobljavanja kandidata za vozače (ISO).

U nastavku su navedeni najznačajniji dijelovi Pravilnika koji se odnose na rad autoškole.

1. Prostori za teorijsku obuku, polaganje teorijskog ispita i administrativne poslove, kao i sredstva, učila i oprema za osposobljavanje kandidata

Član 3.

Pravno lice mora imati prostor koji obuhvata:

- 1) učionicu za teorijsku obuku, odnosno polaganje teorijskog ispita, (u daljem tekstu: učionica), sa propisanim sredstvima, učilima i opremom za osposobljavanje;
- 2) prostoriju za administrativne poslove;
- 3) najmanje jedan toalet.

Prostor iz stava 1. ovog člana ne može biti deo ugostiteljskog prostora ni prostora u kojem se organizuju igre na sreću, odnosno ne može biti neposredno povezan sa navedenim prostorima.

Prostor iz stava 1. ovog člana mora biti poslovni prostor koji je kao takav evidentiran.

Prostorije iz stava 1. tač. 1) i 3) moraju biti u sastavu istog građevinskog objekta.

Ako pravno lice ima više učionica, najmanje jedna učionica mora biti namenjena za polaganje teorijskog ispita.

Član 4.

Površina učionice mora iznositi najmanje 25 m² i biti oblika koji omogućava frontalno, grupno i individualno izvođenje teorijske obuke, odnosno individualno polaganje teorijskog ispita.

Radna površina po kandidatu mora biti najmanje 1,5 m².

Radna površina za predavača mora biti najmanje 8 m².

Visina učionice mora biti najmanje 2,4 m na površini iz stava 1. ovog člana, a visina učionice na preostaloj površini mora biti najmanje 2,1 m.

Član 5.

Učionica i prostorija za administrativne poslove moraju biti tehnički obezbeđene u pogledu zaštite od provale.

Prostorija za administrativne poslove mora imati površinu od najmanje 8 m².

Visina prostorije za administrativne poslove mora biti najmanje 2,1 m.

U prostoriji za administrativne poslove mora postojati odgovarajući prostor za odlaganje i čuvanje propisanih evidencija i pečata.

Na ulazu u prostoriju za administrativne poslove, odnosno u učionicu, se ističe naziv pravnog lica sa upisanim podatkom o radnom vremenu.

Član 6.

U učionici mora postojati školska tabla, ili drugo sredstvo za prikazivanje teksta i crteža, površine najmanje 1,5 m².

U učionici moraju biti radni stolovi ili školske klupe, sa stolicama sa naslonom, čiji raspored kandidatima, odnosno predavačima i ispitivačima omogućava nesmetan pristup.

Učionica mora biti osvetljena prirodnom, odnosno veštačkom svetlošću, čiji intenzitet i položaj izvora svetlosti omogućava da svi kandidati, bez obzira na položaj njihovog mesta u učionici, mogu pratiti izvođenje teorijske obuke, odnosno polagati teorijski ispit.

Član 7.

Za unos podataka u centralnu bazu ISO pravno lice mora obezbediti najmanje:

- 1) jedan računar koji se nalazi u učionici i koji je namenjen za unos podataka o teorijskoj obuci i vođenju teorijskog ispita (računar za teorijsku obuku),
- 2) tri računara koji se nalaze u učionici i koji su namenjeni za polaganje teorijskog ispita (računari za teorijski ispit),
- 3) jedan računar koji se nalazi u prostoriji za administrativne poslove i koji je namenjen za unos ostalih podataka iz propisanih evidencija (administrativni računar),
- 4) jedan računar za određivanje ispitnog zadatka i evidentiranje podataka o sprovedenom praktičnom ispitu (računar za praktični ispit).

Kada pravno lice ima više učionica, u učionicama koje su namenjene samo za teorijsku obuku mora postojati računar za teorijsku obuku.

Jedan računar može biti korišćen kao računar za teorijsku obuku, administrativni računar i računar za praktični ispit, a računari za teorijski ispit, u smislu osposobljavanja kandidata za vozače, ne mogu imati drugu namenu.

Računari iz st. 1. i 2. ovog člana moraju biti sa stalnom internet vezom sa statičkom IP adresom i pravno lice mora posedovati dokument sa podacima o statičkoj IP adresi. Izuzetno, internet veza računara za praktični ispit ne mora biti sa statičkom IP adresom.

Za obezbeđenje projektovanog i bezbednog pristupa ISO, lica koja će unositi podatke putem administrativnog računara, odgovorno lice u pravnom licu, predavači, instruktori vožnje i ispitivači, moraju imati ličnu kartu koja sadrži mikrokontroler (čip) u koji je upisan kvalifikovani elektronski sertifikat imaoća i odgovarajući podaci za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa (u daljem tekstu: elektronska lična karta) ili drugi kvalifikovani elektronski sertifikat.

Program koji omogućava dostavu propisanih podataka od strane pravnog lica u ISO, obezbeđuje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Pravno lice mora imati elektronsku adresu (e-mail).

Bliži uslovi za računare iz stava 1. ovog člana u pogledu preporučene minimalne konfiguracije, operativnog sistema i brzine internet veze, dati su u Prilogu 3. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 8.

Za osposobljavanje kandidata pravno lice mora da ima i koristi, u elektronskom ili pisanom obliku, najmanje:

- 1) Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima i podzakonska akta doneta na osnovu ovog zakona koji su od značaja za uspešno vršenje osposobljavanja kandidata, odnosno druge propise koji su od značaja za bezbedno upravljanje vozilom u saobraćaju;
- 2) nastavna sredstva koja služe za prikaz: ponašanja i postupanja učesnika u saobraćaju, tehnike vožnje, procesa kočenja, uređaja na vozilu koji su od posebnog značaja za bezbednost saobraćaja, saobraćajne signalizacije, elemenata puta i sl.;
- 3) plan teorijske obuke i plan realizacije svakog pojedinačnog časa;
- 4) ispitna pitanja za teorijski ispit koja su određena od strane Ministarstva unutrašnjih poslova;
- 5) plan praktične obuke;
- 6) plan sprovođenja praktičnog ispita;
- 7) stručnu literaturu iz oblasti osposobljavanja kandidata za vozače čije objavljivanje organizuje i obezbeđuje Agencija za bezbednost saobraćaja, u smislu člana 9. stav 2. tačka 15) Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima.

Član 9.

U učionici mora postojati ispravan sistem za audio-video snimanje (u daljem tekstu: audio-video sistem) koji, saglasno karakteristikama prostora u kojem je postavljen, mora da obezbedi audio-video zapis koji omogućava identifikaciju svih kandidata i ispitivača celim tokom teorijskog ispita i registrovanje njihove međusobne komunikacije.

Audio-video sistem mora imati monitor putem kojeg ispitivači, mogu videti trenutni video sadržaj koji beleže kamere i indikator koji daje informaciju o uključenosti uređaja za snimanje.

Audio-video zapis mora posedovati odgovarajuću zaštitu putem koje se utvrđuje da li su vršene promene u originalnom sadržaju tog zapisa.

Minimalni uslovi koje moraju da ispune elementi audio-video sistema dati su u Prilogu 3. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

2. Vozila za osposobljavanje kandidata

Član 10.

Osposobljavanje kandidata vrši se na:

- 1) mopedu - za vozača motornih vozila kategorije AM;
- 2) motociklu bez bočne prikolice, koji pripada vozilima kategorije A1, sa motorom radne zapremine od najmanje 120 cm³, najveće konstruktivne brzine od najmanje 90 km/h - za vozača motornih vozila kategorije A1;
- 3) motociklu bez bočne prikolice, koji pripada vozilima kategorije A2, sa motorom radne zapremine od najmanje 400 cm³ i efektivne, odnosno trajno nominalne snage, od najmanje 25 kW - za vozača motornih vozila kategorije A2;
- 4) motociklu bez bočne prikolice, koji pripada vozilima kategorije A, sa motorom radne zapremine od najmanje 600 cm³ i efektivne, odnosno trajno nominalne snage, od najmanje 40 kW - za vozača motornih vozila kategorije A;
- 5) teškom četvorociklu, najveće konstruktivne brzine od najmanje 60 km/h - za vozača motornih vozila kategorije B1;
- 6) motornom vozilu kategorije B, sa četiri točka, sa ugrađenim tahografom, sa protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočenja, sa najmanje četiri sedišta, najveće konstruktivne brzine od najmanje 100 km/h, sa dva spoljna vozačka ogledala (sa obe strane vozila), i koje ima uređaj za davanje zvučnih i optičkih signala koji se aktivira pri upotrebi duplih nožnih komandi - za vozača motornih vozila kategorije B;
- 7) skupu vozila koji sačinjavaju motorno vozilo kategorije B, koje ispunjava uslov iz tačke 6) ovog stava i priključno vozilo najveće dozvoljene mase od najmanje 1000 kg, koje ima zatvoren tovarni sanduk (stalna nadgradnja ili privremena - "cerada") čija je širina najmanje ista kao širina motornog vozila, pri čemu je visina priključnog vozila (sa tovarnim sandukom sa nadgradnjom) najmanje ista kao visina motornog vozila, a najveća konstruktivna brzina skupa je najmanje 100 km/h - za vozača vozila kategorije BE;
- 8) motornom vozilu kategorije C1, sa protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočenja, čija je najveća dozvoljena masa najmanje 4000 kg, čija je dužina najmanje 5,0 m, najveća konstruktivna brzina je najmanje 80 km/h i koje ima zatvoreni tovarni sanduk (stalna nadgradnja ili privremena - "cerada") čija je širina najmanje ista kao širina kabine, pri čemu je najviša tačka tovarnog sanduka najmanje na istoj visini kao najviša tačka kabine - za vozača motornih vozila kategorije C1;
- 9) skupu vozila koji sačinjavaju motorno vozilo kategorije C1, sa protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočenja i priključno vozilo čija je najveća dozvoljena masa najmanje 1250 kg, koje ima zatvoreni tovarni sanduk (stalna nadgradnja ili privremena - "cerada") čija je širina najmanje ista kao širina kabine vozila i pri čemu je najviša tačka tovarnog sanduka najmanje na istoj visini kao najviša tačka kabine motornog vozila, a skup vozila ima dužinu od najmanje 8,0 m i najveću konstruktivnu brzinu od najmanje 80 km/h - za vozača vozila kategorije C1E;
- 10) motornom vozilu kategorije C, sa protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočenja, čija je najveća dozvoljena masa najmanje 12000 kg, dužina najmanje 8,0 m, širina najmanje 2,40 m, najveća konstruktivna brzina najmanje 80 km/h i koje ima zatvoreni tovarni sanduk (stalna nadgradnja ili privremena - "cerada") čija je širina najmanje ista kao širina kabine, pri čemu je najviša tačka tovarnog sanduka najmanje na istoj visini kao najviša tačka kabine - za vozača motornih vozila kategorije C;
- 11) skupu vozila koji sačinjavaju motorno vozilo kategorije C čija najveća dozvoljena masa prelazi 7500 kg, sa protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočenja i priključno vozilo čija je dužina najmanje 7,5 m, koje ima zatvoreni tovarni sanduk (stalna nadgradnja ili privremena - "cerada") čija je širina najmanje ista kao širina kabine vozila i pri čemu je najviša tačka tovarnog sanduka najmanje na istoj visini kao najviša tačka kabine motornog vozila, a skup vozila ima

najveću dozvoljenu masu od najmanje 20000 kg, dužinu od najmanje 14,0 m, širinu od najmanje 2,40 m i najveću konstruktivnu brzinu od najmanje 80 km/h - za vozača vozila kategorije CE;

12) motornom vozilu kategorije D1, sa protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočnja, čija je najveća dozvoljena masa najmanje 4000 kg, dužina najmanje 5,0 m i najveća konstruktivna brzina najmanje 80 km/h - za vozila kategorije D1;

13) skupu vozila koje sačinjavaju motorno vozilo kategorije D1, koje ispunjava uslov iz tačke 12) ovog stava i priključno vozilo čija je najveća dozvoljena masa najmanje 1250 kg, koje ima zatvoreni tovarni sanduk (stalna nadgradnja ili privremena - "cerada") širine i visine (najveće unutrašnje dimenzije tovarnog prostora) najmanje 2,0 m, a najveća konstruktivna brzina skupa je najmanje 80 km/h - za vozača vozila kategorije D1E;

14) motornom vozilu kategorije D, sa protivblokirajućim sistemom (ABS) radnog kočnja, čija je dužina najmanje 10,0 m, širina najmanje 2,40 m i čija je najveća konstruktivna brzina najmanje 80 km/h - za vozača motornih vozila kategorije D;

15) skupu vozila koje sačinjavaju motorno vozilo kategorije D, koje ispunjava uslov iz tačke 14) ovog stava, i priključno vozilo čija je najveća dozvoljena masa najmanje 1250 kg, širina najmanje 2,40 m, koje ima zatvoreni tovarni sanduk (stalna nadgradnja ili privremena - "cerada") širine i visine (najveće unutrašnje dimenzije tovarnog prostora) najmanje 2,0 m, a najveća konstruktivna brzina skupa je najmanje 80 km/h - za vozača vozila kategorije DE;

16) skupu vozila koji sačinjavaju traktor i priključno vozilo za traktor nosivosti najmanje 3000 kg - za vozača motornih vozila kategorije F;

17) motokultivatoru - za vozače motornih vozila kategorije M.

Vozilo za osposobljavanje kandidata (u daljem tekstu: vozilo) ne može biti pojedinačno proizvedeno, odnosno prepravljeno osim u slučaju ugradnje: duplih komandi, uređaja za davanje zvučnih i optičkih signala koji se mora aktivirati pri svakoj upotrebi tih komandi, pogona na alternativna pogonska goriva, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, propisanih svetlosno signalnih uređaja za to vozilo i prepravki u skladu sa potrebama osoba sa invaliditetom, odnosno može biti izvršena prepravka vozila kojom se prepravljeno vozilo vraća u stanje u kojem je proizvedeno ili kojom se teretno vozilo prepravlja u putničko vozilo, pod uslovom da je izvršeno ispitivanje i izdato uverenje da vozilo ispunjava propisane uslove.

Vozilo kategorije B mora imati:

- 1) ugrađene duple nožne komande, osim komande za ubrzavanje,
 - 2) uređaj za davanje zvučnih i optičkih signala koji se mora aktivirati pri svakoj upotrebi tih komandi,
 - 3) dodatno unutrašnje vozačko ogledalo i najmanje jedno dodatno spoljnje ogledalo, koja omogućavaju instruktoru vožnje, odnosno ispitivaču, osmatranje puta i saobraćaja iza vozila.
- Motorno vozilo kategorije C1, C, D1 i D, može biti prepravljeno ugradnjom mesta za sedenje, za instruktora vožnje, odnosno ispitivača, pod uslovom da je izvršeno ispitivanje i izdato uverenje da vozilo ispunjava propisane uslove. Ako su na ovim vozilima ugrađene duple komande, mesto za sedenje za instruktora vožnje, odnosno ispitivača, mora obezbediti mogućnost nesmetanog delovanja na ove komande i normalnu preglednost puta i saobraćaja ispred i iza vozila. Ako, umesto duplih komandi, navedena vozila imaju samo pomoćnu-parkirnu kočnicu položaj njene komande mora biti takav da je instruktor vožnje, odnosno ispitivač, može aktivirati sa mesta na kojem sedi, bez ustajanja i bitne promene položaja tela.

3. Poligon

Član 11.

Pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata mora imati poligon koji omogućava izvođenje početne praktične obuke, odnosno propisanih poligonskih radnji, u vlasništvu pravnog lica ili uzet u zakup.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, pravno lice ne mora imati poligon za izvođenje početne praktične obuke, odnosno poligonskih radnji, prilikom osposobljavanja kandidata za vozače:

- 1) vozila kategorija BE, C1E, CE, D1E, DE, F i M, već se izvođenje početne praktične obuke i poligonskih radnji može sprovesti na drugom prostoru, odnosno na putu sa slabim intenzitetom

saobraćaja, za koje postoji saglasnost vlasnika, odnosno korisnika prostora, odnosno upravljača puta;

2) motornih vozila kategorija D1 i D, već se izvođenje početne praktične obuke i poligonskih radnji može sprovoditi na drugom prostoru, odnosno prostoru na autobuskoj stanici, odnosno autobuskom stajalištu za koje postoji saglasnost vlasnika, odnosno korisnika prostora, odnosno upravljača puta.

Poligon, odnosno drugi prostor kada se na njemu obavlja obuka ili polaganje praktičnog ispita, je nekategorisani put, odnosno deo nekategorisanog puta namenjen za početnu praktičnu obuku kandidata, izvođenje poligonskih radnji i polaganje praktičnog ispita.

Poligon, odnosno prostori na kojem se izvode poligonske radnje, mora biti:

1) izgrađen sa kolovoznim zastorom od asfalta, betona ili drugog materijala koji obezbeđuje najmanje kvalitet koji imaju podloge od asfalta i betona,

2) ravan (bez bitnih oštećenja kolovoznog zastora) i bez nanosa materijala koji menjaju kvalitet podloge,

3) izveden i obezbeđen na način kojim će se sprečavati posledice grešaka kandidata pri izvođenju poligonskih radnji.

Drugi prostor, put sa slabim intenzitetom saobraćaja, autobuska stanica, odnosno autobusko stajalište, iz stava 2. ovog člana, mora ispunjavati uslove iz stava 4. ovog člana.

Prilazni put koji povezuje javni put i poligon mora biti izgrađen od savremenog kolovoznog zastora (od asfalta, betona, kocke ili drugog materijala koji obezbeđuje najmanje kvalitet koji imaju podloge od asfalta, betona ili kocke), i imati saobraćajne trake čija je širina najmanje 2,00 m. Ukoliko je poligon namenjen isključivo za obuku kandidata za vozača vozila kategorija AM, A1, A2 i A, širina saobraćajne trake je najmanje 1,50 m.

Javni put na koji se priključuje poligon mora biti od savremenog kolovoznog zastora.

Ukoliko se poligon na kojem pravno lice sprovodi obuku nalazi u naseljenom mestu koje ne ispunjava uslove za sprovođenje praktičnog ispita, a zbog udaljenosti tih naseljenih mesta nije moguće sačiniti ispitne zadatke za ispit u celini, pravno lice mora obezbediti i poligon u naseljenom mestu koje ispunjava propisane uslove za sprovođenje praktičnog ispita.

U slučaju iz stava 2. tačka 1) ovog člana, kada je upravljač puta dao saglasnost pravnom licu da poligonske radnje izvodi na delu puta sa slabim intenzitetom saobraćaja, na tom delu puta mora, u skladu sa odredbom člana 158. stav 3. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, biti postavljena saobraćajna signalizacija, koja zabranjuje saobraćaj ostalih vozila za vreme osposobljavanja kandidata za vozače. Ovaj deo puta za vreme osposobljavanja, u cilju onemogućavanja korišćenja prostora od strane drugih korisnika, mora biti obezbeđen i opremom koja se koristi za obeležavanje prepreka na putu i mesta na kome se izvode radovi na putu.

Član 12.

Na poligonu moraju postojati saobraćajni znakovi kojima se zabranjuje saobraćaj za sva vozila, osim za vozila kojima se vrši praktična obuka kandidata, polaganje praktičnog ispita i vozila organa koji vrši nadzor.

Ukoliko se poligon koristi i u druge svrhe saobraćajnim znakovima iz stava 1. ovog člana mora biti pridodata dopunska tabla na kojoj su određeni vremenski periodi po danima kada se na poligonu vrši isključivo osposobljavanje.

Prostori za izvođenje svih propisanih poligonskih radnji na poligonu moraju biti obeleženi oznakama na kolovozu, u zavisnosti od kategorije vozila za koju se vrši praktična obuka i polaganje praktičnog ispita. Oznake prostora za izvođenje propisanih poligonskih radnji se izvode belom bojom i moraju biti jasno uočljive.

Prostori za izvođenje propisanih poligonskih radnji na drugom prostoru, moraju biti propisanih dimenzija i obeleženi oznakama na kolovozu, u skladu sa odredbama ovog pravilnika. Prostori za izvođenje propisanih poligonskih radnji na putu sa slabim intenzitetom saobraćaja, odnosno autobuskoj stanici, odnosno autobuskom stajalištu, moraju biti propisanih dimenzija i mogu biti označeni samo saobraćajnim kupama na način određen ovim pravilnikom.

Širina oznaka na podlozi iznosi 0,10 m, a dužina neisprekidanog dela, odnosno prekida, isprekidanih linija iznosi 1,0 m. Širina oznaka na podlozi koje određuju granice prostora za izvođenje određene

radnje ulazi u dimenzije prostora za izvođenje te radnje, a u slučaju razdelnih linija polovina širine oznake ulazi u širinu svake saobraćajne trake.

Ukoliko kolovozne, odnosno saobraćajne trake, ispunjavaju uslove koji su propisani za prostore za izvođenje određenih propisanih poligonskih radnji na njima se mogu izvoditi te radnje.

Kada se na poligonu prostori za izvođenje propisanih poligonskih radnji preklapaju, oznake kojima su obeleženi ovi prostori moraju biti izvedene različitim bojama, na delu prostora gde se oznake ne poklapaju. U slučaju preklapanja tih prostora, odnosno poklapanja oznaka, belom bojom se uvek izvode oznake prostora za izvođenje propisanih poligonskih radnji motornim vozilima kategorije B1 i B.

Preklapanje prostora za izvođenje propisanih poligonskih radnji vozilima ne sme imati negativan uticaj na izvođenje, odnosno ocenjivanje izvođenja tih radnji.

Član 13.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače motornih vozila kategorija AM, A1, A2 i A, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) vožnja po pravcu i zaustavljanje;
- 2) "slalom" vožnja;
- 3) vožnja putanjom u obliku broja "8";
- 4) kočenje i zaustavljanje.

Član 14.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače motornih vozila kategorija B1 i B, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) vožnja napred sa promenom stepena prenosa i unazad sa promenom saobraćajne trake;
- 2) parkiranje vozila podužno, vožnjom unazad;
- 3) parkiranje vozila pod pravim uglom, vožnjom unazad;
- 4) polukružno okretanje vozila sa najviše tri potpuna manevra na prostoru širine dve saobraćajne trake;
- 5) zaustavljanje i polazak vozilom na putu sa usponom;
- 6) kočenje i zaustavljanje.

Na prostoru za izvođenje poligonskih radnji iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, ne mogu se preklapati oznake za parking mesta.

Član 15.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače vozila kategorije BE, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) odvajanje i spajanje vučnog i priključnog vozila;
- 2) vožnja napred sa promenom stepena prenosa i unazad u istoj saobraćajnoj traci;
- 3) vožnja unazad sa skretanjem ulevo, odnosno udesno, pod pravim uglom.

Član 16.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače motornih vozila kategorija C1 i C, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) vožnja napred sa promenom stepena prenosa i unazad sa promenom saobraćajne trake;
- 2) parkiranje vozila pod pravim uglom, vožnjom unazad, zbog utovara - istovara.

Član 17.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače vozila kategorija C1E i CE, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) odvajanje i spajanje vučnog i priključnog vozila;

- 2) vožnja napred sa promenom stepena prenosa i unazad u istoj saobraćajnoj traci;
- 3) vožnja unazad sa skretanjem ulevo, odnosno udesno, pod pravim uglom.

Član 18.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače motornih vozila kategorija D1 i D, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) zaustavljanje vozila na peronu, radi izlaska i ulaska putnika i polazak sa perona;
- 2) zaustavljanje vozila na autobuskom stajalištu, radi izlaska i ulaska putnika i polazak sa autobuskom stajališta.

Na prostoru za izvođenje poligonskih radnji iz stava 1. ovog člana, ne mogu se preklapati oznaka za peron i oznaka za autobusko stajalište.

Član 19.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače vozila kategorija D1E i DE, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) odvajanje i spajanje vučnog i priključnog vozila;
- 2) vožnja napred sa promenom stepena prenosa i unazad u istoj saobraćajnoj traci;
- 3) vožnja unazad sa skretanjem ulevo, odnosno udesno, pod pravim uglom.

Član 20.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače vozila kategorije F, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) odvajanje i spajanje vučnog i priključnog vozila;
- 2) vožnja napred sa promenom stepena prenosa i unazad u istoj saobraćajnoj traci;
- 3) vožnja unazad sa skretanjem ulevo, odnosno udesno, pod pravim uglom.

Član 21.

Prostor na poligonu, za praktičnu obuku kandidata za vozače motornih vozila kategorije M, mora biti takvih dimenzija i oblika da se na njemu mogu oznakama na kolovozu odrediti prostori za izvođenje sledećih poligonskih radnji:

- 1) vožnja napred sa promenom stepena prenosa i unazad u istoj saobraćajnoj traci;
- 2) kočenje i zaustavljanje.

Član 22.

Za označavanje prostora za izvođenje propisanih radnji na poligonu, odnosno drugom prostoru pravno lice mora imati i koristiti potreban broj saobraćajnih kupa, visine najmanje 45 cm, u skladu sa grafičkim prikazom za svaku pojedinačnu radnju vozilom.

Član 23.

Grafički prikaz prostora za izvođenje poligonskih radnji utvrđenih u čl. 13-21. ovog pravilnika, sa dimenzijama i načinom označavanja, dat je na sl. 1-28, koje su sadržane u Prilogu 1. koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Na slikama datim u Prilogu 1. ovog pravilnika, oznaka za saobraćajnu kupu je krug, a krivine su određene poluprečnikom kružnog luka čija je vrednost određena na slici.

4. Kadrovi potrebni za obavljanje poslova teorijske i praktične obuke i polaganje vozačkih ispita

Član 24.

Instruktor vožnje mora biti u radnom odnosu, na određeno ili neodređeno vreme, sa punim radnim vremenom, u pravnom licu koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače.

Pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače, dužno je da ima najmanje tri instruktora vožnje sa punim radnim vremenom. Svaki sledeći instruktor, može biti zaposlen sa nepunim radnim vremenom.

Ukoliko pravno lice vrši osposobljavanje kandidata za vozače vozila kategorije B dužno je da ima najmanje tri instruktora vožnje za kategoriju B sa punim radnim vremenom. Svaki sledeći instruktor, može biti zaposlen sa nepunim radnim vremenom.

Ukoliko pravno lice vrši osposobljavanje kandidata za vozače vozila ostalih kategorija dužno je da ima najmanje jednog instruktora vožnje, za svaku od tih kategorija vozila sa punim radnim vremenom. Svaki sledeći instruktor, može biti zaposlen sa nepunim radnim vremenom.

Pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata, dužno je da ima u radnom odnosu, na određeno ili neodređeno vreme, najmanje jednog predavača teorijske obuke.

Pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata, dužno je da ima u radnom odnosu, na određeno ili neodređeno vreme, najmanje jednog ispitivača za svaku od kategorija vozila za koje pravno lice vrši osposobljavanje.

Jedno lice, ukoliko ispunjava propisane uslove i ima odgovarajuće dozvole (licence), može u istom pravnom licu obavljati poslove instruktora vožnje, predavača teorijske obuke i ispitivača.

Instruktor vožnje, ispitivač i predavač, koji su u radnom odnosu u pravnom licu koje vrši osposobljavanje kandidata, moraju imati vozačku dozvolu čiji podaci su evidentirani u elektronsku evidenciju i odgovarajuću prijavu na obavezno socijalno osiguranje u tom pravnom licu, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pravno lice mora angažovati pravno ili fizičko lice koje će biti zaduženo za održavanje ISO i audio-video sistema na način koji će omogućiti njihove propisane funkcionalnosti.

Treći dio Pravilnika uređuje način označavanja vozila za praktičnu obuku kandidata za vozače.

V. Izvori informacija

Internetska stranica Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

<https://www.parlament.ba/law/LawDetails?lawId=1140>

Internetska stranica Službenog lista BiH <http://www.sluzbenilist.ba/>

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona

Odjeljenje za obrazovanje Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Internetska stranica Vlade Republike Srpske

<http://www.vladars.net/sr-SP->

[Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/OM/harmonizacija/Documents/Zakon%20o%20administrativnim%20taksama%20100-11.pdf](http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/OM/harmonizacija/Documents/Zakon%20o%20administrativnim%20taksama%20100-11.pdf)

Internetska stranica Zavoda za obrazovanje odraslih

<http://www.mpoo.org/download/primjer-uplatnice-za-upatu-administrativne-takse-auto-skole/>

<http://www.mpoo.org/download/pregled-dokumenata-neophodnih-za-otvaranje-auto-skole-ili-izmjenu-pojedinih-dijelova-rjesenja-o-ispunjavanju-uslova-za-rad-auto-skola/>

Internetska stranica Narodnih novina Republike Hrvatske

<https://narodne->

[novine.nn.hr/search.aspx?upit=Zakon+o+sigurnosti+prometa+na+cestama&naslovi=da&sortiraj=1&kategorija=1&rpp=10&qtype=3&pretraga=da](https://narodne-novine.nn.hr/search.aspx?upit=Zakon+o+sigurnosti+prometa+na+cestama&naslovi=da&sortiraj=1&kategorija=1&rpp=10&qtype=3&pretraga=da)

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_01_3_115.html

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_132_3037.html
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_05_55_1284.html
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_01_8_232.html

Internetska stranica Jedinственe kontaktne točke za usluge
<http://psc.hr/auto-skole-osposobljavanje-kandidata-za-vozace/>

Internetska stranica Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske
<http://stari.mup.hr/256849.aspx>
<http://stari.mup.hr/UserDocsImages/Dokumenti/Autokole/Potrebni%20dokumenti%20za%20izdavanje%20ovlastenja%20za%20rad%20autokole%202018.pdf>

Internetska stranica Pravno informacionog sistema Republike Srbije
<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/fp/unifiedSearch?q=Zakon%20o%20republi%20kim%20administrativnim%20taksama>

<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/fp/unifiedSearch?q=Zakon%20o%20bezbednosti%20saobra%207aja%20na%20putevima>

<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/fp/unifiedSearch?q=Pravilnik%20o%20uslovima%20koje%20mora%20da%20ispunjava%20privredno%20dru%20C5%A1tvo.%20odnosno%20ogranak%20privrednog%20dru%20C5%A1tva%20ili%20srednja%20stru%20C4%8Dna%20C5%A1kola%20koji%20vr%20C5%A1e%20osposobljavanje%20kandidata%20za%20voza%20C4%8De>